

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Az országos m. gazdasági egyesület tagjai ingyen kapják.
Nem tagoknak előfizetési díj:
Egész évre 10 frt, félévre 5 frt, negyedévre 2 frt 50 kr.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest (Köztelek).
Üllői-út 25. szám.
Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

Burgonyakiemelő-géppróba.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület a földművelésügyi miniszterium támogatásával f. évi szeptember hó 25. és 26. napjain burgonyakiemelő-géppróbát rendez, mely a f. évi április hó 20-án megtartott burgonyakiemelő-géppróbának folytatását képezi. A próba Budapest közelében, Rákos-Keresztúron gróf Vigyázó Sándor uradalma területén tartatik meg. Részt vehetnek úgy bel- mint külföldi gépgyárak. A legjobbnak talált két kiemelő gép állami aranyéremmel, az ezek után legjobbnak talált gépek állami ezüst- és bronzéremmel és oklevelekkel tüntetettek ki.

A gépek behozatala vámmentes. Bejelentéseket az Országos Magyar Gazdasági Egyesület titkári hivatala augusztus hó 31-ig fogad el; a gépeknek legkésőbb szeptember hó 20-ára a próba színhelyén kell lenniük.

A géppróba tervezetét az OMGE. bárkinél rendelkezésére bocsátja.

Igazgató.

1896 július havában befizetett alapítv. kamatok és évdíjak nyilvános nyugtázása.

I. Alapítv. kamatot fizetett 1895-re: Waiszlovits Emil 10 frtot.

II. Évdíjat 1895-re: Waiszlovits Gyula 10 frtot.

III. Évdíjat 1896-ra: br. Ambrózy Béla, Albisi Béla, Baár József, Békessy László, Biedermann Ottó, Czeglédy Tivadar, Eischen Manó, Engel Hermann, Eörssy Ferencz, ifj. Eötvös Károly, Glos Barna, Guoth Ágoston, Gyene Károly, György Endre, Hajdu István, Harsányi József, Holitscher B. Lipót, Horváth Béla, Hübnér Rezső lovag, Kenessey Lajos, Koreck János, Körmendy László, Kovács Gáspár, Landes József, László Sándor, Laszlovszky Kálmán, Lovas Sándor, Meszéna Lajos, özv. Molnárné Abaffy Erzsébet, Petsók Bálint, Pongrácz Jenő, Poroszkay Béla, Ribianszky Gyula, Schmidt József, Schneiderbauer Gyula, Sopronmegyei gazd. egyesület, Szerviczky Ödön, Steiner Mór, Teleszky János, Ury Béla, Vajda Pál, Vimmer Béla, gr. Zichy Aladár 10-10 frtot.

IV. 1896-ra 5-5 frtot: Bányay Döme, Csák Gyula, Deutsch Andor, Dezső Ödön, Fürst Lajos, Hartstein József, Kerekes Lajos, Krausz Samu,

Marikovszky Géza, Mihály Sándor, Pérczy Zoltán, Rozenberg Mór, Skita Sándor, Szentmiklóssy Kálmán, Tüköry Antal, Weisz Ödön.

V. 1897-re 10-10 frtot: Deutsch Béla, Mandel Dezső.

VI. 1897-re 5-5 frtot: Deutsch Andor, Krausz Samu, Pérczy Zoltán, Skita Sándor, Tüköry Antal, Weisz Ödön.

A „Bereczki-émlékre“ ez évi július havában következő adományok folytak be az O. M. G. E. pénztárához.

Dréher Károly ur ivén Budapestről:

Az orsz. magy. kertészeti egyesület 15 frt. Emőkei Emich Gusztáv, br. Liptay Béla urak 10-10 frt. Szelnár Adolf ur 5 frt. Nonn János és Gách Károly urak 3-3 frt. Fehértői István ur Debreczen 1 frt. Összesen 47 frt.

Kis-Szeben sz. kir. város 1 frt.

Zólyom sz. kir. város 10 frt.

Szilágymegyei g. e. Zilah 5 frt.

Vangel Károly ur ivén 5 frt.

Borsos Ferencz ur Gödöllőn 2 frt.

Dr. Gortvay Bertalan ügyvéd ur Budapest 3 frt.

Torda-Aranyosi g. e. Tordán 5 frt 50 kr.

Körmözbánya gyűjtése 50 kr.

Július havában begyűlt összesen 79 frt.

Az eddigi gyűjtés eredménye az O. M. G. E. pénztáránál 575 frt 92 kr.

Az árdepresszió és a védvámok.

Örvendetes diszkuszió indult meg a „Köztelek“ hasábjain az általános árdepresszió okainak kifürkészése körül. Az okot erre a terményárak általános csökkenésén kívül bizonyynyal a brüsszeli érmekongresszus adta meg, a melyen Allard kétségbevonhatlan bizonyítékokkal igazolta azt, hogy az aranyvaluta okozója az árdepresszióknak.

Nagyon is aktuális az árdepresszióval foglalkozni, eltekintve attól, hogy valamennyiönket közelről érint már csak azért is, mert a földművelésügyi miniszterium által tervbevetett millenárius nemzetközi gazdakongresszusnak ez lesz az egyetlen tárgya.

Nem óhajtok e kérdéshez azzal a részletességgel hozzászólni, mint azt az eddigi cikkek tették, nem különösen azért sem; mert gróf Széchenyi Imre és Szemere Huba

kimerítő s szakszerű fejtegetései teljesen megvilágítják az árdepresszió hátterét, az annyiakat elvakító aranyvalutát.

A magam részéről csakis a diszkuszió folyamán felmerült egyes téves nézetekre óhajtok reflektálni, a melyek vagy meg nem észfoltattak vagy általános meggyőződésképp domborodtak ki.

Annyi tény, hogy azzal a tanácsossal, a melylyel a mezőgazdaságot az aranyvaluta hívei ellátják, hogy fokozzuk a termelést, a jelenlegi válságból kibontakozni nem fogunk, ami annál bizonyosabb, mert ép ugyancsak az aranyvalutások azok, akik az általános árdepresszió oka gyanánt a minden téren nyilvánuló tultermelést állítják oda bünbakul.

Tehát önönmagukat ezáfolják meg és így nem esoda, ha a tultermelés frázisával félrevezetett közvélemény más elfogadhatóbb okokban igyekszik az általános árdepresszió okát megtalálni. Ezek legfőbbje az aranyvaluta, melynek behozatala nálunk is küszöbön áll.

Az ezüst demonetizálásával az arany vásárló képessége növekedett, a termények s áruk ára tehát csökkent s így mindenütt beállott az általános árdepresszió, a hol az ezüstöt mint értékmérőt a forgalomból kiküszöbölték.

Az árdepresszió tehát általános s így minden fogyasztási cikkknél egyaránt jelentkezik. Ha olesón adja el a gazda a buzát, olesón is kellene vennie, az ipari árukat.

Hogy ez azonban a gyakorlatban nem így van, annak helyi okai vannak.

Az ipari védvámok, az egész világrészekre kiterjedő különféle kartellek, a helytelen tariffapolitika, a határidőüzleti spekuláció a kiviteli prémiumok s adóvisszatérítések a kivitelnél, a tisztességtelen verseny, a melyet a törvény nem korlátoz, sőt védtelenül kiszolgáltatja ennek a szolid vállalkozást és a fogyasztót, a főlös és drága közvetítés, mind oly mellékkörülmények, melyek egyes cikkekknél az árdepressziót általánosn érvényesíteni nem engedik, sőt egyes áruknál áremelkedés is mutatkozik a mult-hoz képest, vagy más részről az áresést fo-

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, Budapest, Alkotmány-utca 31., Váci-körút sarok.

A nyári idényre ajánlunk:

Gabona zsákokat,
Lisztes zsákokat,
Takaró ponyvákat,
Szalonnát,
Zsirt,
Kötél árukat,

Cséplési szeneket,
Gépolajokat,
Petroleumot,
Kocsi-kenőcsöt,
Olajfestéket,
Állatorvosi gyógyszereket,

Vasneműeket,
Tejgazdasági szereket,
Gazdasági faeszközöket,
Mérlegeket,
Műtrágyát.

Árjegyzéket kívánatra bérmentve küldünk.

Mai számunk 12 oldal.

kozzák, mint a határidőzletli spekulációk a gabonanemüeknél.

S épp ez a baj, hogy az árak emelését, vagy csökkentését célzó manipulációknak kedvez az aranyvaluta, mert nagy értékek kevés kézben összpontosulnak.

Ehhez járul, hogy az aranypénzt féltékenyen őrzi mindenki, kevés levén a csereeszköz, megszűkül a hitel, a tőke a kockázattal járó vállalatokat kerüli s megelégszik szerényebb kamatozással, csak az aranyon tudnia ne kellessék.

Ez az oka azután, hogy az állampapírok, az aranyjárdék keresett lesz, a kamatláb csökken, mert biz os elhelyezésnél mindig csekélyebb a kamat is, a papíroskursusok emelkedése után itélve a jólét emelkedik, de a vállalkozási szellem pang s bár sok a kínálkozó tőke, de mert kevés a forgalomban levő pénz, az ipar és földmívelés hitel hián megfosztatik a nélkülözhetlen forgó tőkétől is.

Hogy az általános árdepresszió az egyes terményeknél különösen fogyasztási cikkeknek, mily mértékben nyilvánul, vagy hogy ez általános árdepressziót mennyiben ellensúlyozzák a fentirt tényezők, erre nézve statisztikai adatokkal nem rendelkezünk ugyan, de következtethetünk erre abból a körülményből, hogy a megélhetés nemesak a termelőre nézve lett nehezebb a terményárak csökkenésével, de nehéz az a fogyasztóra nézve is, a ki készpénzből él.

A fogyasztási cikkek aránytalan megrágulásával nap-nap után az állami és magántisztviselők újabb rétegeinek mozgalmát látjuk felkelni, amely a fizetésemelésre irányul s amelynek jogosultságát mindenki elismeri, — sajnos azonban, hogy az elismerés mérvéhez képest nem arányulhat a fizetésfelemelés. Aminthogy ez arány sohasem fog addig elérni, míg a bajon egyoldalú eszközzel — fizetések emelésével igyekezünk pillanatra segíteni, ahelyett, hogy állandó orvosszerről gondoskodnánk, a fogyasztási cikkek árának a leszállításával,

Hogy a fogyasztási cikkek ára le nem szállott azon arányban, mint a nyers terményeké általában, sőt egyes cikkek ára emelkedett is s hogy „a fogyasztónak mindenre van pénze, csak épp a buzára és rozsrá nincs“, annak okát abban kell találnunk, hogy a legfontosabb fogyasztási cikkek, mint épp a hus, tojás, tej és terményei és gyümölcs stb. árát nem a nemzetközi kínálat és kereslet, hanem a helyi és közel fekvő vidék fogyasztásának fejlődése szabályozza.

Már pedig tudjuk azt, hogy az utóbbi 20 esztendő alatt ugy a Monarchia, mint az öt környező államok fogyasztása épp e cikkeknek nagyott emelkedett és így nem csoda, hogy a fogyasztási cikkek ára nem csökkent azon arányban, mint a mezőgazdaság egyéb terményeié, sőt részben emelkedett.

Azonban e romlásnak kitett gyorsfogyasztásra termelt termények áralakulását más körülmény is befolyásolja s ez a mindent behálózó közvetítés. A kartellekben álló közvetítés (pl. tejkartel) okozza azt, hogy a gazda a fogyasztási cikkek magas ára daczára jövedelmet nem ér el, mert áruát nem közvetlenül a fogyasztónak, hanem a közvetítőnek kénytelen oly árban eladni, a mily árt neki felkínálnak, mert terménye olyan, a mely a gyors értékesítést kívánja.

A megélhetés olcsóságának az alapfeltétele tehát a fogyasztásra nézve a termelő és fogyasztó közötti közvetlen összeköttetés létesítése szövetkezetek útján s a fogyasztási cikkek nagyobb arányu termelése.

A mily egyszerűnek látszik utóbbi, épp oly nehéz a gyakorlatban megvalósítani. Hogy a gazda a keresett fogyasztási cikket nagy mennyiségben termelhesse, az csakis belterjes gazdálkodás mellett lehetsé-

ges, a mihez pénz, ennek előteremtéséhez pedig más gabonaárak kellene. Mert a mezőgazdaságnak Magyarország viszonyait véve tekintetbe, főjöveldelmi forrását mindenkor a gabonanemüek fogják képezni. Ha ezeket jövedelmezőn termelni nem tudja, a gazdasági üzem nem is lesz jövedelmező, mert a gabonatermelésnél szenvedett veszteséget más irányu termeléssel pótolni nem tudja. A mint a gabonaárak emelkednek, a mint a gazdálkodás jövedelmezőbbé válik, ugy a gazda is áttérhet a belterjes kultúrára, termelheti a nagy keresletnek örvendő fogyasztási cikkek, a melyek nagyobb tömegekben állítatnak elő, azok ára le fog szállni és olcsóbb lesz a megélhetés.

A gabonaárak emelkedését elérjük a kettős valuta helyreállításával, fölös közvetítés mellözésével, fogyasztási és értékesítési szövetkezetek létesítésével.

A bimetalizmus érdekében megindult üdvös mozgalom szép reményekre jogosít. Tekintve azonban épp Monarchiánk speciális pénzügyi politikáját igen kevés reményünk lehet arra nézve, hogy az uralkodó aranyvalutas áramlattal szemben a bimetalizmus rövid időn belül érvényesülni tudjon. Addig is tehát, még ez irányzat érvényesül, komoly feladatunkat kell, hogy képezze, minden rendelkezésünkre álló eszközzel közre hatni, hogy a gabonaárak más módon való emelésével a gazda és fogyasztó megélhetése könnyítesse. És épp ezért nem lehet kicsinylőleg nyilatkoznunk azon eszközökről, amelyek nekünk e cél elérésére rendelkezésünkre állanak a helyes vámpolitikában és a termelési és fogyasztási szövetkezetekben.

A szövetkezeteket ez alkalommal nem érintjük, csak annyit jegyzünk meg, hogy ez irányban is fokozódik az érdeklődés s amint a gazdasági egyesületek szövetsége létesül, ez által a szövetkezeti eszme egy jelentékeny lépéssel jut előbbre. A sulyt a vámpolitikára helyezük s ennek keretében a védvámokra, mint a gabona áralakulását befolyásoló tényezőre. Aktuálisak a védvámok már csak azért is, mert a jelenben folyó kiegyezési tárgyalások hivatottak arra, hogy vámpolitikánkban az agrárius irányzatot flagrans kifejezésre juttassák.

Az okszerűen alkalmazott védvámpolitikával igen nagy eredményeket lehet elérni. Igaz ugyan, hogy védvám alkalmazásával csak egyes termények árának emelkedését érhetjük el, tehát a kihatás nem oly általános, mint a bimetalizmus behozatala esetén volna, de azért az állam közgazdasági politikájában a védvám mindenkor hatalmas eszköz marad.

Ha a monarchia piacáról a keleti államok versenyét kiszorítani bírjuk, ugy kétségtelen, hogy azon termények ára, a melyekből a monarchia kivittel nem bír, a vámtétellel emelkedni fog. Ezen tétel helyességét gyakorlati példák bizonyítják. Nem is kell Német- és Franciaországra hivatkoznunk, a hol a gabonaáraknál tényleg látjuk a védvámnak érvényesülését, van arra példa a monarchia határán belül is. Itt van a mi védvámos iparpolitikánk, a melynél tapasztaljuk, hogy daczára, a mi ipari tulprodukciónknak, daczára a külföldi versenynek, Magyarország a kartellek folytán csak a védvámnál drágábban fedezheti ipari szükségletét.

Magyarországon nem kell már attól sem tartanunk, hogy az agrár védvámok behozatalával emelkedett gabonaárak következménye a gabonatermelés oly fokozódása lesz, mely kiviteli fölöslegre fog vezetni, amikor is újból a nemzetközi árak fognak piacainkon érvényesülni.

A monarchia egyoldalú termelésbe már bele nem mehet fejlett fogyasztásánál fogva.

A ma árpával bevetett területeket nem vehetjük be a jövőben buzával vagy más egyéb terménnyel, mert ez egyoldalú gazdálkodást nem engedi meg fejlett mezőgazdasági kulturánk, de nem engedi meg az árpa utáni kereslet sem. S ez így van minden terménnyel, mert termelésünk konzolidált.

A védvámos politikának azonban csak akkor lesz eredménye, ha kormányunknak szabad keze lesz a vámpolitika irányításában, mert a védvám, mely ma helyes, holnap lehet helytelen, a védvám, mely ma elégséges, holnap lehet elégtelen.

A védvámos politika hiveinek egy része szereti hangoztatni a kontinentális védvámrendszert. A kontinentális védvámrendszer eszméje a jelen viszonyok között, de még a jövőben is sokáig egy kivihetetlen idea, — minden esetben legalább addig, a míg az európai államok a gyarmat politikával fel nem hagynak. Vagy vajjon elképzelhető-e, hogy Franciaország, Olaszország, Németország, Belgium és Hollandia stb. európai államok, a melyek más világrészekben gyarmatokkal bírnak, a kontinentális védvámrendszer eszméjének megvalósításának kedvéért saját gyarmataiktól elzárkózzanak. Bizonyynal nem. Már pedig oly védvámrendszer, a mely nem minden tengerentúli állam ellen irányulna, teljesen céltévesztett volna.

Az általános árdepresszió körül folyó vita folyamán felmerült az a nézet is, hogy az önálló vámterület felállításával talánok meg a jelen válságos helyzetből való kibontakozást. Elismerem, sőt magam is azt a nézetet vallom, hogy minden magyar embernek az önálló vámterület kell, hogy ideálját képezze s teljes erejéből oda kell hatni, hogy gazdasági függetlenségünket kivívjuk, illetve, hogy közgazdaságunkat oda fejlesszük, hogy a gazdasági különválás Ausztriától lehetővé váljék. A mai viszonyok között azonban csakis a közös vámterület fentartásával remélhetjük a mezőgazdasági válság részleges enyhülését, mert az önálló vámterület létesítésével feltétlenül a szabad kereskedelmi irányzatot kellene követnünk, amikor is a nemzetközi verseny szabályozná nemesak a nyerstermények, de az ipari termények áralakulását is.

Míg a közös vámterület mellett ipari téren csak lépésről-lépésre tudunk tért hódítani, addig mezőgazdasági termelésünk a helyesen alkalmazott agrár védvámrendszer mellett teljes védelmet nyerhetne, azaz habár az önálló vámterület mellett olcsóbb lenne az ipari fogyasztási cikkek ára, de tetemesebben olcsóbb lenne a nyers termények ára is, azaz az önálló vámterület mellett a mezőgazdaság a mainál is nagyobb válságba jutna, de ipari termelésünk sem lendülhetne fel, amennyiben az sokkal gyengébb, mintsem hogy védvám nélkül megállni tudjon.

A közös vámterület mellett azonban ipari terményeink ára továbbra is magas maradna ugyan, de emelkedne nyersterményeink ára is, így tehát boldogulna a gazda s boldogulna az iparos is, csökkenne a válság Ausztriában és csökkenne Magyarországon is. Ugy az ipari, mint a mezőgazdasági terményekre alkalmazott helyes védvámpolitika az, a melynek életbe léptetésével addig is, míg az árkiegyenlítő bimetalizmus érvényesülhet, a jelen válságos helyzeten enyhíthetnénk.

Az általános árdepresszió felett folytatott eszmecsere tehát nem csak az általános orvosszerek kutatására, de épp most a kiegyezési tárgyalások küszöbén bár kisebb eredményeket biztosító, de a jelen körülmények között nagy fontossággal bíró részleges panáezeákra reá vezet.

R. Gy.

ÁLL

R

Sertés

Az a mult évi u érdekesen „Köztelek“ gazdasági számában T. i. hogy ben tulfine a legvégső viduumok a higienia gyobb sziváló minde nyavalyák

A mi lettünk s a meg megk mind vég felében, ho tit e baj, sikertelenn növekedett hazánkban mások is, hogy e t küzdelemb azon tény, közik s m

A te egyetértésr ségével s szet azon l nul tullepr által.

Mikor sérülékeny egyedeket söpri a lét előtt élethi félremagya azok a létani képtel az ily indi elő, a mely valami léh esik.

Igy á vetnünk, állat, mely tik le a se fizeti-e ma avagy nem

Ha net junk tovább nem fizeti gunkat, te tenyésztésb az jelöl me mesterséges állat helyé sa'ban és mint az, a szervezetéb verkezve n

Es én az a hullata het ki ma vel megron egyedeket betegségek vén, folyto fenyegeti a lyek habár gekre nem

Ezzel a természet se vetközte miképpen nem helyes

ÁLLATTENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: Monostori Károly.

Sertésenyésztők figyelmébe.

Az amerikai „The Bree der's Gazette” mult évi utolsó számában egy sertésenyésztő érdekesen fejtegeti azt, a mit én egyfelől a „Köztelek” mult évi 45-ik, másfelől a „Mezőgazdasági Szemle” ugyancsak mult évi XI-ik számában már jóval azelőtt fejtegettem. T. i. hogy: addig, a míg állattenyésztéseinkben túlfinomított, természetadta mivoltukból a legvégső extrémig kiforgatott állatindivíduumokkal dolgozunk s eljárásunk közben a higiénia szabályait a mostaninál jóval nagyobb szigorral nem alkalmazzuk, hiába való minden egyéb küzködésünk az állati nyavalyák ellen.

A mit a sertésvész ellen mi megkíséreltünk s a védekezés és gyógyítás terén még megkísérelhetünk, azt Amerikában már mind végrehajtották. E világrész nyugati felében, hol valósággal ijesztő mérvben pusztít a baj, minden eddigi beavatkozás épp oly sikertelennek bizonyult, mint hazánkban, sőt a vesztség e beavatkozások dacára még növekedett is. Csoda-e hát, ha ott is, mint hazánkban én és velem bizonyára sokan mások is, arra a meggyőződésre jutottak, hogy e tekintetben is érvényesül a létérti küzdelemben, a fajfentartásban mutatkozó azon tény, hogy: „a gyenge faj erősbe utközik s míg ez söpör, az elsöpörtetik.”

A teendő tehát világos: egyezségre, egyetértésre kell lépünk az alkotás bölcsességével s nem szabad tullanunk a természet azon határán, a melyet megboszultatlanul túllépünk úgy sem adatott a természet által.

Mikor a természet a tultenyésztés által sérülékenyebb konstitúciójúvá tett állatgyedeket 5 vagy 50 perzent erejéig is lesöpri a létezés szinpadjáról jóval azelőtt, mielőtt élethivatásuknak megfelelhettek volna, félremagyarázhatatlanul konstatálja, hogy azok a létérti küzdelemben helyüket megállani képtelenek voltak s hogy eszerint mi az ily individuumokban oly valamit állítunk elő, a mely az alkotás nagy rostáján — mint valami léha mag — okvetlenül keresztül esik.

Igy állván a dolog, számot kell hát vetnünk, hogy vajjon az a hullatag kultur-állat, melynek oly nagy perzentje söpörtetik le a sertésvész által a földszinéről, kifizeti-e magát megmaradó perzentjében, avagy nem?

Ha netán kifizeti magát, csak dacoljunk tovább a természet törvényeivel, de ha nem fizeti ki magát, akkor adjuk meg magunkat, tegyük le fegyverünket s térjünk a tenyésztésben olyan utra, a melyet éppen az jelöl meg, hogy a természetes mivoltából mesterségesen és tulontul ki nem forgatott állat helyét a „struggle for life”-ban biztonságban és nagyobb százalékban megállja, mint az, a mely a létért való küzdelemre, szervezetéből folyólag, kellőképpen felfegyverkezve nincs.

Es én úgy vagyok meggyőződve, hogy az a hullatag kultur állat semmiképp se fizetheti ki magát, mert vulmerabilis szervezetével megrontja az ellenálló szervezetű állatgyedeket is az ivadékokban, sőt ragadós betegségeknek legkedvezőbb tüzhelye lévén, folytonos és nagy mérvű veszélylyel fenyegeti azon állatindivíduumokat is, melyek habár kisebb fokban, de ily betegségekre nem különben fogékonyak.

Ezzel nem azt akarom mondani, hogy a természet legrégebbi köntösebből ki sehogy se vetköztetett állatokat tenyészszünk; de a miképpen nem helyes az egyik, azonképpen nem helyes a másik szélsőség követése s az

ügyre nézve üdvösnek a közép utat tartom, a melyen a haladó számot vessen okvetlenül a kor követelményeivel, de azután ne a természet törvényeinek botor ignorálásával törekedjék a kívánatos cél felé, mert ahhoz így, mint a tapasztalás mutatja, el nem ér.

Azonban miként az állattenyésztésnek akármelyik ágában, úgy a sertésenyésztés terén sem elégséges, hogy megfelelő, nem törekeny, jó anyaggal dolgozzunk, hanem szükséges még, hogy a mit produkáltunk, azt a megromlástól, elkallódástól, elzüllesztől védjük, káros befolyásoktól óvjuk. E célra vannak kikutatva, és kipróbálva az állategészségtannak mindazon tétélei, a melyek akár állataink czélszerű elhelyezésére s szabadban való tartására, akár pedig azoknak táplálására, felnevelésére, használására s minden egyéb fele gondozására és ápolására vonatkoznak.

Csak a ki finanziaális érdekeit jól össze tudja egyeztetni a higiénia követelményeivel; csak aki nem akar a természet fölött uralkodni, hanem szerényen megalkuszik, de azután odaadással következetesen eszelepszik a jól megfontolt cél érdekében: csak az számíthat kívánatos és habár szerényebb, de biztosabb és állandóbb sikerre.

A természet utmutatásának követése a legbiztosabb eszköz, a melylyel ha talán lassabban is, de annál biztosabban érhetjük el azt, hogy sokkal edzettebb és a betegségeknek ellenállóbb állatokat tenyészszünk; ez az az eszköz, a melylyel a sertésvész ellen meggyőződés szerint a legbiztosabban védekezhetünk.

Ezek után már csak néhány szóm lehet. Vannak emberek — én nem tartozom azok közé — a kik a sertésvész elleni védő-oltások czélszerűségében hisznek. Hát legyen mindenkinek az ő hite szerint. E hitében boldoguljon ha tud, azon amerikai tenyésztő is, a kit elől említettem s a ki egyebek között reménységének horgonyát a sertésvész elleni védőoltásba is belé veti. En ebbe a megkapaszkodásra éppen nem alkalmas közege reménységem horgonyát belé akasztani nem merem, nemcsak azért, mert a tavalyi eredmények csufosan kiábrándítottak, hanem azért sem, mert ime így állunk:

Ha ojtunk orbáncz ellen, még mindig megkárosíthat a sertésvész; ha ojtunk sertésvész ellen is, benne van már malacunk 66 krajczárban a nélkül, hogy valamire való garancziánk volna a felől, hogy akár orbánczban, akár sertésvészben az ojtás dacára kárt nem szenvedünk. Csak az kellene ehhez, hogy ojtunk még láb- és szájfájás ellen; ekkor benne volna egy malacz legalább 99 krban; lépene ellen; ekkor benne volna az a malacz 132 krban; himlő ellen; ekkor benne volna 165 krban; tuberkulózis ellen; ekkor volna 198 krban; a bivalyvészhez hasonló sertésbetegség ellen; ekkor benne volna 231 krban; veszettség ellen; ekkor volna 264 krban. S ha ez a 264 kr, vagy mondjuk, az a 66 kr semmi, vajjon semmi-e, hogy félévig egyebet se tettünk, mint malaczállományunkat az ojtásokkal ki-noztuk, kétféle ojtás esetén 4 alkalommal s lerontottunk róluk evvel annyi anyagot, a mely további 66 krajczárt megért; elpocsékolunk egy csomó időt és emberi erőt, melyet további 66 krba számíthatunk. S mind ezt miért? Egy omelettért, mely nem hus, nem hal, de tézta se, hanem olyan se hideg, se meleg se langyos valami, a mi felől a közelmúlt igen különös eredményeket szolgáltatott.

Ha a sertésvész leküzdésére jó fegyver az ojtás, úgy tegyük kötelezővé, hadd kerelkedjék így egy, a betegségekkel szemben nagy fokban ellenálló szervezetű állatgeneráció, melynek aztán ne ártson se kolera, se orbáncz; de ha erre az ojtás alkalmasnak nem mutatkozik, ne kinlódjunk vele, tiltsuk

be s tegyük állatainkat ellenállóbbá a betegségek iránt úgy, a hogy a természet teszi, a ki nem ojt se szelidett se másképp preparált anyagokkal, hanem rázuditja törvényeihez képest minden létező lényre rontó elemeit, de gondoskodik arról, hogy legyen köztük elég számban elég erős individuum arra, hogy e rontó elemekkel a harcztot sikeresen felvegye s helyét keményen megállván, hasonló erős ivadékokat hagyjon vissza, az ő kidültét pótlandó.

Mert nem sokat ér az nekünk, hogy pl. az orbáncz ellen ojtott malacz az orbánczban el nem pusztul, ha látjuk, hogy ivadékaikkal semmivel se lettek az orbáncz ellenében fogékonytalannabbá, vagyis tehát ha tudjuk, hogy itt az állatfajnak az ojtás által való életképebbé tevéséről szó sincsen.

Monostori Károly.

EZREDÉVES KIÁLLÍTÁS.

Statisztikai adatok a m.-óvári gazd. akadémia allgauti tehenészetéről.

II.

Statisztikai adataink legérdekesebb részéhez, t. i. a tejtermeléshez jutva, minde- nek előtt a következő összeállításra utalok, mely összes tehenésportjainkra, vagyis 208 tehenre vonatkozik. Nevezett tehenek borjazástól borjazásig átlag:

34 napig szoptattak,
310 " lettek fejve,
48 " voltak elapadva és } 392 nap.
2257 liter tejet adtak.

Ha a tejmennyiséget a összes napok számával, vagyis 392-vel elosztjuk, egy napra 5.7552 l. tej jön ki, mi 365 nappal szorozva, a naptári évre 2100 liternek felel meg.

Az itt kimutatott, valamint később más szempontból közlendő tejmennyiség csakis a tényleg nyert teje vonatkozik; tehát a borjak által fogyasztott tej, mely évenként 250 literre tehető, nincs beleszámitva, továbbá az adatok nem tisztán a próbafejések alapján állítottak össze, mert a próbafejések tapasztalásunk szerint rendszeresen valamivel több tejet eredményeznek, mint a mennyi tényleg fejtetik. Hogy tehát a valót lehetőleg megközelítem, úgy jártam el, hogy évről-évre megállapítottam azt, hogy a próbafejés hány százalékkal volt nagyobb vagy kisebb, mint amennyi tejet tényleg fejték, azután pedig minden egyes tehenél ugyanannyi százalék tejet hozzá adtam vagy levontam a próbafejés évi végösszegéből. Különben megjegyzem, hogy a 70-es években mára gazdaság intézősége ily alapon jegyezte az egyes tehenek évi tejmennyiséget a törzskönyvbe, és csak a 80-as években tért el ettől, mely időtől fogva csak a próbafejések vétettek tekintetbe. Végül még az is megjegyzendő, hogy adataim kiszámításánál csakis a borjazások között nyert tejet használtam föl, míg az utolsó borjazás után nyert tejet azért mellőztem, mert már korábban, de kivált a tehenészet folosztatása alkalmával igen sok tehen tejelésközben adatott el.

Az egymásután következő borjazások szerint következőképp tejtettek a tehenek:

A borjazások száma	A tehenek mennyisége	Szoptattak	Fejve lettek	El voltak apadva	Összesen	Tejet adtak	Egy napra esik tej	365 napra esik tej
1-ső	2-ik	3-ik	4-ik	5-ik				
196	33	32	29	77	397	1991	5.0121	1829
302	33	30	47	33	381	2074	5.4358	1984
32	32	29	50	39	276	6.0999	2226	
315	32	31	50	39	247	6.2666	2287	
306	33	30	54	39	248	6.2972	2298	

6-ik	54	34	307	52	393	2411	6·1288	2287
7-ik	43	37	334	54	425	2721	6·3940	2333
8-ik	27	31	319	66	416	2534	6·0835	2220
9-ik	12	38	343	59	440	2561	5·8107	2120
10-ik	7	39	315	42	396	2347	5·9249	2161
11-ik	1	41	335	91	467	2307	4·9500	1803
12-ik	1	30	280	41	351	1712	4·8774	1780

Táblázatunk utolsó rovata szerint tehát meglehetősen egyenletesen tejlenek a tehenek a 3-iktól a 9-dik borjazásig, csak előbb és később adtak kevesebb tejet. Főlemlitem, hogy ezen táblázat is a fentebbi 204 tehenre vonatkozik; hogy azonban az első borjazásnál csak 196 tehen van kimutatva, attól van, hogy 2 eredeti és 6 vegyes eredésű tehen előhási korában került ide, minélfogva az első borjazásra vonatkozó adatok kiszámításánál nem voltak tekintetbe vehetők, ellenben később már tekintetbe vétettek.

A mint kimutatásunkban látjuk, az egyes borjazások után gyorsan megfogya a tehenek száma, részint mert némely tehenek nem válnak be, korán adattak el, részint pedig, mert a tehenészet feosztatásakor tulajdonképpen fiatal tehenek voltak jelen, melyek csak az első borjazásokhoz szolgáltattak adatokat.

Igen érdekes adatokat számítottam ki tehencsoportjaink szerint, melyek a következő táblázatban vannak egyenlítő:

Tehencsoport	A tejelési időszakok száma	Szoptattak	Fejve lettek nap	El voltak apadva nap	Összesen nap	Tejet adtak liter	Egy napra esik tej	365 napra esik tej	Viszonylagos tejtermékenység %
Eredeti tehenek	297	32	325	45	402	2435	6·0729	2216	100·0
I. nemzedék	183	34	317	57	408	2221	5·4321	1982	89·4
II. nemzedék	111	32	304	55	391	2124	5·4223	1979	89·3
III. nemzedék	59	39	276	46	361	1896	5·2594	1916	86·4
IV. nemzedék	17	37	264	52	353	2013	5·6918	2077	93·7
Vegyes tehenek	149	36	295	37	368	2198	5·9728	2180	98·3

Világosan kitűnik e számokból, hogy az importált allgauri tehenek utódai nem öríték meg szüleik és elődeik jó tejelőképességét, hanem nemzedékről-nemzedékre hanyatlottak benne. Legszembetűnőbb volt a hanyatlás az I. nemzedéknél, mely az eredeti teheneknél évenként 234 l. tejjel adott kevesebbet, míg a II. és III. nemzedék már csak jelentéktelen hanyatlást mutat az előző nemzedékhez képest, sőt a IV. nemzedéknél némi javulás mutatkozik, mert annak évi tejelése csak 139 literrel marad az eredeti teheneké mögött. Utóbbi könnyen azt a hiedelmet kelthetné, hogy a IV. nemzedéknél fordulópont állott be és hogy a későbbi nemzedékek a tehenészet föl nem oszlatása esetében talán lassankint javultak volna és esetleg ismét azt a tejelőképességet érték volna el, melylyel az eredeti tehenek bírtak. Azonban ezt nagyon valószínűtlennek tartom, é. p. nem csak azért, mert a IV. nemzedéknél mutatkozó javulás a tehenek eskély száma miatt megbízhatatlan, hanem különösen azért is, mert tapasztalásunk szerint mindinkább ingadozóvá vált a tejelőképesség a későbbi nemzedékeknél vagyis mindig több nehézséget okozott, a kiselejtezett állatokat elég jól tejjel fiatalabb nemzedékek pótolni. Különben legkevésbé sem csodálkozhatunk azon, hogy tehenek tejelőképessége hanyatlott, sőt ellenkezőleg meg vagyunk győződve, hogy hasonló hanyatlásnak minden importált marhával létesített tehenészetben be kell következni, mihelyt az állatok eredeti hazájuknál kevésbé kedvező viszonyok közé kerülnek, a mi pedig a szóban forgó tehenészetre nagy mértékben reállik, mert az róna vidékü gazdaságban megfelelő legelők hiánya miatt a nyári istállózással levén kénytelen beérni, a teheneket nemcsak az eredeti hazájukban meg-

szokott zamatos fűhöz és szénához hasonló takarmányokkal nem táplálhatta, de még tiszta levegőben és kellő mozgásban is alig részesíthette.

Itt közel fekszik azon kérdés, vajjon az ugyancsak Mosonmegyében fekvő s a gazd. akadémia tehenészetéhez viszonyítva óriásinak mondható, demáskülönbön hasonló viszonyok között létező m.-óvári uradalmi allgauri tehenészetben az előbb ecsetelt hanyatláshoz hasonló érzleltek-e? E kérdésre csak annyit felelhetek, hogy az uradalom intéző körei arról vannak meggyőződve, hogy allgauri tehenek ma éppoly jól tejlenek, mint 25 év előtt, midőn az első tenyészanyagot importálták, azonban e meggyőződésüket csak az évi fejési átlagok összehasonlításából meritik, ami azonban a szóban forgó kérdés eldöntéséhez nem elégséges, mert hasonlóan járva el, az akadémia tehenészetéről is kimutathatjuk azt, hogy tehenek az utolsó években is adtak annyi, sőt több tejet, mint a tehenészet megalapításának éveiben.

Ugyanis a próbafejési könyvek a tehenészet megalapítását követi 4 első és a tehenészet felosztatását megelőző 4 utolsó évben a következő évi fejési átlagokat mutatják literekben ki:

Évjárat	Fejési átlag liter	Fejési + szoptatási átlag liter
I. 1874	2098	2459
I. 1875	2133	2384
I. 1876	2044	2242
I. 1877	2219	2576
II. 1890	2192	2525
II. 1891	2194	2547
II. 1892	2158	2639
II. 1893	2220	2669
I. átlaga	2123	2415
II. " "	2191	2595

Különbség I. és II. között 68 180

E szerint tehát a próbafejési könyvek határozottan némi haladást mi pedig hanyatlást mutatunk ki tehenek tejelőképességében s így azon kérdés merül fel: hogy magyarázható meg ezen ellentmondás?

A szóban forgó ellentmondás eltekintve a próbafejések megbízhatlanságától, melynél fogva az évi fejési átlagok, melyek rendszeren a próbafejések alapján számítottak ki, némely években a tényleges fejéseknél nagyobbak, más években ellenben kisebbek lesznek, főleg a következő két okra vezethető vissza:

1. Ha már régebben létező tehenészetben fajtát cserélnek, vagyis midőn a régi teheneket, melyek a birtokost nem elégitik ki, jobban tejelő fajtához tartozó állatokkal helyettesítik, néhány évig is eltart, míg a csere keresztül van vezetve, sőt igen nagy tehenészetekben gyakran nem is adják el az összes teheneket, hanem azoknak egy részét átalakító keresztezés által igyekeznek az ujonnan beszerzett fajtával egyenértékűvé tenni. Ily esetekben önként érthetőleg idővel okvetlenül javulnia kell az évi átlagos fejésnek, még akkor is, ha az importált állatok ivadékaiknak tejelőképessége hanyat-

lana. Részben hasonló helyzetben van pl. a m.-óvári uradalom, melyben kizárólag allgauri bikákat használnak ugyan, de a tehenek között több száz darab kevert vére állat is van.

2. Uj tehenészetet többnyir csak hasas üszők és előhási tehenekkel szokás alapítani. Miután továbbá a marhaimport költséges, csak a nélkülözhetlen számú állatot szerzik be s ezek után nevelt állatokkal igyekeznek a tehenészetet kiegészíteni. A tehenészet ennélfogva eleintén *tulnyomóan fiatal állatokból áll. Ellenben ha a tehenészet később már elérte a teljes létszámot, csak annyi előhási állatot sorolnak a tehenészetbe, a hány vén vagy rosz tehenet kimustrálnak belőle; a megállapodott tehenészetben tehát inkább a középkorú állatok tulnyomók. De a középkorú tehenek évenként néhány 100 liter tejjel többet képesek adni, mint a fiatalok s így a megállapodásra jutott tehenészet ugyanakkora vagy esetleg nagyobb évi átlagos tejelést mutathat ki, mint a keletkező tehenészet, még akkor is, ha az importált állatok utódainak tejelőképessége hanyatlott volna. Utóbbi eset pl. a mi tehenészetünknel is főforgott.

Véleményem szerint az importált marha és utódainak Magyarországon való magatartása csakis az általunk követett eljárás szerint, vagyis csak általtal állapítható meg, ha az importált állatok tulajdonságait saját közvetlen utódaik, unokáik és későbbi származékaik tulajdonságaival hasonlítjuk össze, a mi azonban melleleg mondván nem könnyű feladat, mert az általunk követettekhez hasonló számítások nagyon sok időt igényelnek és erős megpróbáltatásnak teszik ki az ember türelmét.

E kitérés után statisztikai adatainkhoz visszatérve megemlítjük, hogy az egymásután következő nemzedékre vonatkozólag kimutatott tejelőképességbeli hanyatlás nem minden egyes állatnál következett be, mert kivételesen akadtak a későbbi generációkhoz tartozó tehenek, melyek még eredeti családalapítóik tejelőképességét is felülmúlták, mint azt a következő táblázat bizonyítja, melyet könnyebb áttekinthetős végett az előbbiektől eltérőleg úgy állítottam össze, hogy a szoptatási napokért naponta 8 liter tejet vettem számításba, mert az egyes teheneknél sokkal nagyobb eltérések mutatkoztak a szoptatási időben, mint a minőt a tehencsoportokra vonatkozólag konstatáltunk; a következő adatokban tehát, melyek 365 napra vonatkoznak, a borjuk által fogyasztott tej is befoglaltatik.

Ered. tehen száma	Eredeti tehen	I. nemzedék liter	II. nemzedék liter	III. nemzedék liter	IV. nemzedék liter
4	2415	2073	2179	2338	2783
12	2233	1655	2465	2033	2514
					1888
14	2380	2141	2685	2541	2527
					1705
24	2925	2294	2514	1944	—
				1724	—
26	2482	1982	2127	1828	1722
30	2510	2181	2109	1966	—
		2212	1723	2100	—
35	2447	2340	2447	2475	—
65	2348	2112	2155	2248	—

E táblázat élénken illusztrálja: mily változó mértékben örökítik át a tehenek a tejelőképességet, mert pl. a 12. számú eredeti tehen közvetlen utódja gyenge tejelő volt, azonban ennek utódja még öreganyját is felülmulta tejelőképességben, míg utóbbinak utódja megint gyenge tejelő lett; ettől ismét három tehen származott, melyek közül kettő kitűnően, egy pedig gyengén tejtelt. Csak a 35. számú tehenél látjuk azt, hogy egymásután következő nemzedékei meglehe-

tős válto tejlőkép Bef minősége Az ván allg tételét, hány szá átlagos

189 11-ig, te tározások é. p. ugy minden próbákat később a tam e p tározások tehennél 2859 fele tej zsirta átlaga gy tottam k letesebb lázat:

A tehen száma Me ho 29 I. 37 II. 25 III. 19 III. 62 " 102 " 105 " 68 IV. 16 veg 27 ere 40 teh 41 45 48 50 58 60 64 66 71 96 101 106 107 109 112 113 116

E tá arra: hog importált lataimat e az eredeti általában generáció nak a tejj szóbanforg ámbár ig mértékben hanyatlott nyos, csak hogy a k vonatkozó tett meg, lehetett.

en van pl. a
ólag allgauri
a tehenek
véru állat

csak hasas
okás alapi-
port költsé-
amu állatot
állatokkal
észíteni. A
tulnyomóan
a a tehene-
létszámot,
ak a tehe-
psz tehenet
odott tehe-
oru állatok
enek éven-
et képesek
állapodásra
agy esetleg
utathat ki,
g akkor is,
k tejelőké-
bi eset pl.
ott.

rtált marha
ó magatar-
eljárás sze-
ható meg,
ágait saját
sőbbi szár-
tjuk össze,
em könnyü
tekhez ha-
igényelnek
ki az em-

datainkhoz
gymásután
ag kimuta-
nem minden
rt kivétele-
hoz tartozó
adalapítóik
int azt a
lyet köny-
biktől el-
a szopta-
jet vettem
nél sokkal
szoptatási
oportokra
következő
ora vonat-
tott tej is

IV.

k

2783
2514
1883
2527
1705

1722

ja: mily
ehenek a
amu ere-
ge tejelő
reganyját
g utóbbi-
tt; ettől
ek közül
en tejt.
zt, hogy
neglehe-

tős változatlanul megőrizték a családalapító
tejelőképességét.

Befejezésül még teheneink tejének a
minőségével kell foglalkoznunk.

Az 1886-ik évben rendszeresen vizsgál-
ván allgauri tehenészetünk összetételének össze-
tételét, 50-nél több teljes tejelemzés és né-
hány száz zsirelemzés alapján a következő
átlagos összetételt számítottam ki:

szárazanyag	13.09%
zsír	3.80%
proteinanyagok	3.67%
tejszukur	4.96%
ásványi anyagok	0.66%

1892 augusztus 12-től 1893 augusztus
11-ig, tehát egy álló évig rendes zsirmegha-
tározásokat eszközöltem tehenészetünkben,
é. p. úgy, hogy a próbafejések alkalmával
minden pénteki napon reggel és este tej-
próbákat vettem egyes teheneik tejből s
később a laktokrit segítségével meghatároz-
tam e próbák zsirtartalmát. Ily zsirmegha-
tározásokat 28 tehenénél egy álló évig, 16
tehenénél pedig változó ideig eszközöltem,
2859 felelésben reggeli és felelésben estéli
tej zsirtartalma jutott tudomásomra, melyek
átlaga gyanánt 3.71% zsirtartalmat számi-
tottam ki. E vizsgálatok eredményéről rész-
letesebb tájékoztatást nyújt a következő táblázat:

A tehen száma	Mely csoport- hoz tartozik	Évi tej- mennyiség kg	A zsirmegha- tározások mennyisége %	A tej zsir- tartalma %	Egész év- ben ter- metl zsirt kg	A tehenek év- közösségének zsirtartalma százalék
29	I. nemzed.	2490	67	3.33	83	13
37	"	2691	77	3.74	100	5
25	II.	2753	88	3.85	106	3
19	III.	2188	67	3.93	86	11
62	"	2996	79	3.61	108	2
102	"	2127	100	4.46	94	8
105	"	1582	70	4.30	68	20
68	IV.	2146	63	3.76	80	14
16	vegyes	3380	92	3.64	123	1
27	eredésű	2554	70	3.26	83	12
40	tehenek	1918	65	3.39	65	23
41	"	1936	65	3.46	67	21
45	"	2023	71	3.19	64	24
48	"	1849	68	3.71	68	19
50	"	2732	72	3.40	93	9
58	"	1847	73	3.31	61	26
60	"	2480	62	3.65	90	10
64	"	2412	74	4.21	101	4
66	"	2373	70	4.13	98	6
71	"	2885	76	3.36	97	7
96	"	1972	73	3.76	74	16
101	"	1948	71	3.58	69	18
106	"	2080	72	3.39	70	17
107	"	1691	79	3.88	65	22
109	"	1988	67	3.84	76	15
112	"	1199	70	3.98	47	27
113	"	1726	76	3.62	62	25
116	"	1316	78	3.57	47	28

E táblázatból nem következtethetünk
arra: hogy viselkedett a tej minősége az
importált marha ivadékainál, mert tejevizsgá-
lataimat egészen más szempontból végeztem,
az eredeti teheneik tejének összetételét egy-
általában nem határoztam meg a különböző
generációk pedig csak néhány egyeddel van-
nak a tejevizsgálatoknál képviselve. Pedig a
szóbanforgó kérdés nem egészen érdektelen,
ámbar igen valószínű, hogy a minőség oly
mértékben javult, a minőben a mennyiség
hanyaglott. De miután az nem egészen bizo-
nyos, csak sajnálatomnak adhatok kifejezést,
hogy a különböző generációk tejminőségére
vonatkozó gondolat nálam csak akkor szüle-
tett meg, midőn azt megoldani már nem
lehetett.

Aratási időreszabadságoltkatonák.

Az ország minden részében nagy a
panasz a miatt, hogy kevés a kézi munkás-
erő s az intenzivebb gazdálkodást üző vi-
dékeken, hol különösen a nagyban való
czukorrépmivelést karolták föl, örökös ne-
hézségekkel küzdenek a munkáshiány foly-
tán. Különösen pedig aratás idején válik
érezhetővé a kézi munkásérő hiánya, me-
lyet első sorban a kivándorlás idézett elő,
de része van ebben fejlődő iparunknak is,
mely tetemes munkaerőt von el a mező-
gazdaságtól, s nem csekély mértékben jár-
ul e kalamitások fokozásához a katonas-
ság is, a mely a leghasználhatóbb ember-
anyagot szállítja el 3 évre megszokott munka-
körétől s ezek hiányát érzi legjobban mező-
gazdaságunk, mivel a mezőgazdasággal fog-
lalkozó nép fiai szolgáltatják hadseregünk
legnagyobb kontingensét.

A munkáshiánynak első következménye
a kézi munkásérő szerfeletti megdrágulása,
a mely sehogy sem áll arányban a mai ér-
tékesítési viszonyokkal s a gazdálkodás jö-
vedelmezőségét nagyon csökkenti. A nagy
konkurrenzia miatt egyes vidékeken a gazda
oly magas napszámberéket kénytelen fizetni,
hogy ezek mellett már-már lehetetlen exisz-
tálnia. Igyekszik magán segíteni a hogy
lehet; az alföldi gazda a felvidékről szer-
ződtet munkásokat, a mit azonban természe-
tesen csak a nagybirtokos tehet meg, mert
ezek a munkások rendszerint csak az összes
nyári munkálatok végzésére vállalkoznak, a
mi azután — főleg hosszasan tartó ked-
vezőtlen időjárás esetén — nem csekély
mértékben drágítja meg a munkaerőt. Kül-
önben ma már felvidéki munkások sem
kaphatók elegendő számban s azon körül-
mény, hogy az alföldi nagyuradalmak tete-
mes kézi munkaerőt vonnak el a felvidéktől,
emitt is nagyon felszoktatta a munkabére-
ket s megdrágította az üzemköltségeket.

A kisgazdák ily munkaerő megszer-
zésére képtelenek. Szerényebb viszonyaik a
felvidéki tótmunkások igénybevételét nem
engedik meg, s ezért kénytelenek így aratás
idején egymásra licitálni a vidéken rendel-
kezésre álló munkaerőt, hogy legalább ter-
mésüket betakaríthassák. Nagy a panasz e
miatt mindenütt, de a kormány e bajok
megszüntetése érdekében eddig edes keveset
tett. Jóformán csak arra szoritkozott, hogy
evidenciában tartotta az egyes — különö-
sen felvidéki — vármegyékben rendelkezésre
álló feles kézi munkaerőt, s közgeivel köz-
vetítette azok szerződtetését. De ebben sem
volt nagy köszönet, mert a ki ez uton pró-
bálta a szükséges munkaerőt megszerezni,
az többször nem vette igénybe a közvetítés e
módját. E mellett mint fentebb említettük a
kisgazdák szorult helyzetén ez a munkás
közvetítés semmit sem javított.

Ezért volt szükséges, oly módról gon-
doskodni, a mely a csaknem türehtelen
helyzetben legalább némiképpen segítsen s
örömmel vesszük tudomásul azon tény,
hogy a magyar földmívelésügyi miniszter
megkeresésére a közös hadügyminiszter el-
rendelte, hogy a földmíveléssel foglalkozó
azon gazdafiúk, a kik földmives vagy vin-
cellériskolákban, valamint szaktanfolyamok-
ban tanultak vagy tanulni akartak, *időelőtt*
tartósan szabadságoltassanak. A szabadságolás
az aratási munkálatok megkezdése előtti
időre esik, úgy hogy e legfontosabb mun-
kálatok végzésére tetemes munkaerő szaba-
dul fel. Feleleslegesnek tartjuk ezen rendelet
nagy horderejét méltatni s bizonyára nagy
elismerés illeti meg érte földmívelésügyi
kormányunkat, hogy a gazdák nehéz hely-
zetén ezáltal is könnyíteni iparkodott,
mindazonáltal ezen tény csak első lépésnek
tekinthetjük azon ezél felé, melyet a kül-
földön, nevezetesen Német- és Francia-

országban már elértek, t. i. a katonaság
tulnyomó részének aratási munkálatokra
való szabadságolására, illetve kivezenylésére.

A közös hadügyminiszter rendelete ér-
telmében ugyanis csak azon katonákat szab-
adságolják, a kik földmives vagy vinczellér-
iskolákban tanultak, vagy ilyenekbe beso-
roztatásuk előtt magukat felvétették; de
hát sajnos, nálunk még a köznép igen el-
enyésző csekély perezentje végezte ezen
iskolákat, vagy vétette fel magát ilyenekbe,
minek következtében aránylag csekély azon
szabadságolható katonák száma, kik a
hiányzó nagy kézi munkaerőt pótolni van-
nak hivatva.

Szükségesnek tartjuk ezért, hogy e ren-
delet oly irányu módosítását folyosolja föld-
mívelésügyi kormányunk, a mely legalább
is az összes — besoroztatásuk előtt —
mezőgazdasággal foglalkozott katonák idő-
előtti tartós szabadságolását teszi lehetővé,
ha különben erre katonai kiképzetésük
őket kvalifikálja.

Bizunk földmívelésügyi miniszterünk
erélyében s hisszük, hogy a gazdaközönség
ezen rég óhajtott kívánságának teljesítését
teljes erejéből elősegíteni fogja. J. P.

LEVÉLSZEKRÉNY.

Kérdések.

239. kérdés. Sziveskedjenek velem tu-
datni, hogy a beküldött rovarok, melyek a takar-
mányrépa leveleit pusztítják, mely fajhoz
tartoznak és mi volna hatásos irtószerük.
Kustyán. Gf. B. E.

240. kérdés. Nagyobb mennyiségű má-
kot miként lehet másképp, mint kézzel vagy
ugyanevezett bugázással leszedni és a mák-
fejtéshez van-e már vagy hol kapható al-
alkalmas készülék és mibe kerül egy ilyen?
Pta.-Pankotán. B. E.

Feleletek.

Vizmosás okozta kár.

Felelet a 238-ik számú kérdésre. Ha az
utépítés által a víz természetes lefolyása
megváltoztatott s ebből kára származik,
forduljon a főszozabiróhoz, mint elsőfoku
vizügyi hatósághoz. Joga van követelni az
előbbi állapot visszaállítását, illetőleg olyan
intézkedések tételét, a melyekkel a káros
hatás mellőzhető lesz. A tárgyaláshoz az
államépítészeti hivatalt kellene megidézni.
Talán rövidebb uton ér ezelt, ha panaszát
először közvetlenül az államépítészeti hiva-
tálnál teszi meg, mert ha az jó indulattal
akar lenni ügye iránt, hosszas tárgyalás
nélkül segíthet a bajon. Sz. F.

Felelet a 239. számú kérdésre. A bekü-
ldött rovarok a ködös paizsbogár (Cassida
nebulosa) név alatt ismeretesek. Tápnöv-
nyük tulajdonképpen a libatopp felék közül
a Chenopodium album és Attriplex nitens.
Az áttelelt bogarak ezekre a növényekre
telepednek le s itt párosodva létet adnak
az első nemzedéknek, melynek első példá-
nyai július hó elején mutatkoznak. Ez a
nemzedék azonban nem mind marad meg
eredeti tápnövényén, hanem elvándorol leg-
szivesebben a burgundi és czukorrépará.
Ezentul már itt táplálkoznak, itt szaporodnak
s néha jelentékenyebb károkat tehetnek
nemcsak a bogár, hanem a némileg hasonló
külsője áleza is.

Mindezek figyelembe vételével nem
ajánlhatjuk eléggé, hogy ezt a két gyomot
ne tőrjük meg a répatérsület környékén s
általában gazdaságunk bármely részén, főleg

az utakat szegélyező árkok mentén vagy dudvás földhányásokon. Távolítsuk el és égessük el azokat, nehogy a bogár róluk elszaporodjék.

Minthogy pedig a kifejlődött bogár a levél felszínén rág, méltóztassék az így ellopott répatáblát dohánylugviz-kivonattal (Thanaton-nal) vagy petróleum-emulzióval megpermeteztetni. A rovarok a megmérgezett levélrészekből esznek s attól elpusztulnak.

Vellay.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:

Burgonyakiemelő-géppróba. — 1896. július havában befizetett ala.ítványi kamatok és évdíjak nyilvános nyugtázása. — A „Bereczki emlékre” ez évi július havában következő adományok folytak be az O. M. G. E. pénztárához. — 1119	Oldal
Az árdepresszió és a védvámok. — 1119	
Aratási időre szabadságot katonák. — 1123	
Allattenyésztés.	
Sertésenyésztők figyelmébe. <i>Monostori Károly</i> . — 1121	
Ezredéves kiállítás.	
Statistikai adatok a m.-óvári gazd. akadémia allgauti tehenészetéről. <i>Cselkó István</i> . — 1122	
Levélsekény. — 1123	
Vegyések. — 1124	
Személyi hir. — Gazdasági muzeum. — Allattenyésztési felügyelők. — Luczerna és heremagvak megvizsgálása. — A Nyitramegyei Gazdasági Egyesület. — Kertészek kongresszusa. — Országos mezőgazdasági hitelegylet. — 1125	
Kereskedelem, tőzsde. — 1125	
Budapesti gabonatőzsde. — Szeszűzlet. — Mütrágyák. — Elemicikkék a budapesti hetivásáron. — Budapesti takarmányvásár. — Allatvásárok: Budapesti szurómarhavásár. — Bécsi vágómarhavásár. — Bécsi sertésvásár. — Bécsi szurómarhavásár. — Bécsi juhvásár. — Párisi juhvásár. — 1126	
Szerkesztői üzenetek. — 1126	

Személyi hir. *Szilassy Zoltán*, az O. M. G. E. szerkesztő-titkára hat heti szabadságra a fővárosból elutazott. *Rubinek Gyula* az O. M. G. E. ügyvezető titkárja és *Jeszenszky Pál* a *Köztelek* társszerkesztője szabadságukról visszatérve hivatalos működésüket ismét megkezdték.

Gazdasági muzeum. A földmívelésügyi miniszter tudvalevőleg elhatározta, hogy Budapesten gazdasági muzeumot létesít. Ezen muzeum megalapítására szolgáló tárgyaknak az ezredéves kiállítás mezőgazdasági részében való kiválasztása céljából, sipeki *Balás Árpád* magyar-óvári m. kir. gazdasági akadémiai igazgató, mint a kiállítás mezőgazdasági szakoktatási csoport-elnök elnöklete alatt, bizottságot szervezett, melynek tagjaiul a következőket kérte fel: dr. *Roditzky Jenő* központi szolgálattételre besozott gazdasági tanintézeti igazgatót, *Cserháti Sándor* akad. rendes tanárt, *Magyar Kázmér* m. kir. földmivesiskolai tanfelügyelőt, továbbá a O. M. G. E. kebeléből *Szilassy Zoltán* és *Paikert Alajos* egyesületi titkárokat.

Allattenyésztési felügyelők. A hivatalos lap egyik legutóbbi száma a következő kinevezéseket hozta: A földmívelésügyi m. kir. miniszter *Nagy Vincét*, tejjgazdasági segédtanítót országos tejjgazdasági felügyelővé; *Tulogy Somát*, a tordai m. kir. bika-nevelő-telep felügyelőjét a kolozsvári kerületbe, *Málnassy Ferenczet*, a kolozsi m. kir. gulyatelep intézőjét a nagyvárad kerületbe, *Kobza Sándort*, a Sopron vármegyei gazdasági egyesület titkárát a kassai kerületbe, *Sierbán Jánost*, a zombolyai uradalom tisztartóját a budapesti kerületbe és *Bartók Gézá*t, a temesvári keresk. és iparkamara II-od titkárát a segesvári kerületbe kerületi allattenyésztési felügyelőkké kinevezte. *Kemény Géza* m. kir. gazdasági segédet pedig megbizta ideiglenesen a kolozsi gulyatelep kezelésével és *Brezovay István* m. kir. gazda-

sági gyakornokot a máramaros-szigeti kir. allattenyésztési felügyelőség teendőinek ellátásával. Ezen kinevezésekkel tehát tényleg életbe léptek a földmívelésügyi miniszteriumban már több, mint egy év óta tervezett allattenyésztési felügyelőségek, melyek hivatalos lennének az 1894. évi XII. t.-cziknek az allattenyésztésre vonatkozó rendeleteinek érvényt szerezni. Már egy alkalommal elmondottuk nézeteinket ezen intézményről s kifejtettük, hogy jejen szervezésekben ezen allattenyésztési felügyelőségek a hozzájuk fűzött várakozásoknak nem fognak megfelelni és pedig azért nem, mert egy-egy felügyelőségre oly óriási terület ellenőrzésének s ellátásának felelőssége hármlik, a melynek megfelelni már csak fizikailag is lehetetlen. E mellett a létesített felügyelői állások díjazása egyáltalán nem áll arányban az allattenyésztés előmozdítására rendelkezésre álló összeggel s miután tetemes személyszaporítás nélkül még csak némi eredmények sem lesznek elérhetőek, tartanunk kell attól, hogy a költségvetésben előirányzott összeg talán elegendő fog lenni a felügyelők fizetésére, de egyéb szükségletekre, nevezetesen tenyészállatok beszerzésére stb. majd nem jut pénz. Különben a jövő majd igazolni fogja, mennyire felelnek meg az ujonnan kreált állások a hozzájuk fűzött várakozásoknak s részünkről őszintén óhajtjuk, hogy hozzájáruljanak allattenyésztésünk fellendítéséhez.

Luczerna és heremagvak megvizsgálása. A mezőgazdaságról és mezőrendőrségről szóló 1894. évi XII. t.-cz. értelmében csakis arankamentes lóher és luczernamagvak hozhatók forgalomba. Ezen magvakat az állami vetőmag-vizsgáló állomás vizsgálja meg arankamentességre és erről hivatalos bizonylatot állít ki. A földmívelésügyi miniszter az e részbeni egyöntetű eljárás érdekében a m. kir. állami vetőmagvizsgáló állomásokat külön utasítással látta el, mely ugy a törvényhatóságok, mint a kereskedelmi és iparkamarákkal közöltetett és az érdekelt gazda és kereskedő körök által az állomásoknál megtekinthető, valamint az érdeklődők részéről a földmívelésügyi m. kir. miniszterium IV. 3. (földmívelési) ügyosztályban díjtalanul megszerezhető.

A Nyitramegyei Gazdasági Egyesület igazgató-választmánya a f. é. július hó 9-én tartott ülésében a már közöltekén kívül a következő határozatokat hozta: 1-ször. A III-ik nyitramegyei árpavásár a f. é. augusztus hó 17-én Pöstyénben fog megtartatni. 2-ször. Tavarnokon egy egészen új rendszerű amerikai gözcseplőgépet fog az egyesület a gazdaközönségnek július hó folyamán a cséplés kezdetén bemutatni. 3-ször. A Magyar Agrárbank kezdeményezését egy Mezőgazdasági Hitelegylet alakítására vonatkozólag örömmel üdvözi; a Hitelegylet szerveztét a legszelesebb körben fogja ismertetni s minden intézkedést megtesz a hasznos kezdeményezés népszerűsítése érdekében. 4-szer. Elhatározta, hogy az O. M. G. E. által alakított Vásáresarnok-Ellátók Szövetkezetébe 2 üzletrészzel belép, másokat is belépésre buzdít s az intézmény felkarolása érdekében akeziót indit. 5-ször. Megkezdte az O. M. G. E. által megküldött eselédttörvényjavaslat-tervezet tárgyalását s ezen munkájában a 13. §-ig haladt. A törvényjavaslat-tervezet Mérey Lajos nagy lelkiismeretességgel tanulmányozta és ismertette. A legközelebbi igazg.-vál. ülés folytatja ennek tárgyalását. 6-ször. Elhatározta, hogy Moesonok és Vágvecse községeknek egy-egy ménállomás felállítására iránti kérelmeket támogatni fogja. Végül elhatározta, hogy küldöttségileg fogja fölkérni a földmívelésügyi minisztert, miszerint a vármegye gazdáira már felette káros allatforgalmi korlátozásokat, a ragadós tüdőlob megszünte következtében függöszzse fel.

Kertészek kongresszusa. Az augusztus hó végén megtartandó kertészeti kongresszus iránt a hazai szakkörökben nagy az érdeklődés. A kongresszusra már eddig is több száz résztvevő jelentkezett, köztük több hirneves bécsi és berlini műkertész is. A három napos kongresszus terjedelmes napirendjét a következő három ponttal bővítették ki: 1. A hazai gyümölcstermelés közgazdasági és kereskedelmi szempontból. Előadó: *Angyal Dezső*. 2. A kertészeti kiállítások mikénti rendezése. Előadó: *Forster Géza*. 3. A műkertészek nyugdíjazásáról. Előadó: *Misoka Pál*. A kongresszus rendező bizottsága a következő felhívást intézi Magyarország kertészeihez: „Felkérjük a kertészet iránt érdeklődőket, a kertkedvelőket, mindazokat, a kik a kertészet ügyével hivatalos működésüknél fogva foglalkoznak s ugy nemkülönbben azokat is, a kik a kertészet emelése iránt érdeklődnek, végre a kertészet azon barátait, a kik el vannak szorva az ország különböző vidékein, hogy siessenek résztvenni a kertészeti kongresszuson, hogy annak fényét emelni, bizonyítékát adják az egyesülés és együvértarozásnak, de egyuttal súlyt adjanak azon törekvéseknek, a melyek a kertészet emelését czélozzák.”

Országos mezőgazdasági hitelegylet. A magyar agrár- és járadékbank „országos mezőgazdasági hitelegylet”-nek hitelengedélyező bizottsága a napokban tartotta a bank helyiségeiben alakuló ülését. A bizottsági tagok igen szép számmal jelentek meg és egyhangulag megválasztották elnöknek dr. *Wekerle Sándort* és alelnöknek *Bujanovics Sándort*. Az alakulás után a bizottság megállapította saját ügyrendjét és érdemlegesen tárgyalta a bankhoz beérkezett 35 darab hitelengedélyezési nyilatkozatot. Tudomásul vette a bizottság továbbá azt, hogy a bank felhívásának engedve, már számos gazdasági egyesület megalakította saját területére nézve a hitelegylet vidéki szervezetének kiegészítő részét képezendő véleményező bizottságot.

Allategészségügyi értesítés. A földmívelésügyi miniszterium a marhavész és egyéb ragadós állatbetegségek állásáról július hó 29-én a következő kimutatást teszi közzé: *Magyarországon: Keleti marhavész:* Magyarország, Fiume és környéke, valamint Horvát-Szlavonország egész területe ez idő szerint veszmentes. — *Lépfene:* összesen 72 községben 105 udv. — *Veszétség:* összesen 171 község, 181 udv. — *Takonykór és bőrféreg:* összesen 93 községben 116 udv. — *Ragadós száj- és körümfájás:* összesen 237 községben 2723 udvar. — *Ragadós tüdőlob:* összesen 4 közs. 4 udv. — *Himlő:* összesen — községben — udv. *Tenyészbénaság és az ivarszerveken keletkező hólyagoskiütés:* összesen 12 községben 122 udvarral. — *Rüh-kór:* összesen 102 községben 291 udvar. — *Sertésorbáncz:* összesen 274 községben 1775 udv. — *Bivaly-vész:* összesen 1 község 3 udvar. — *Sertés-vész:* összesen 1867 község.

Magyarország külkereskedelmi forgalma 1896. június havában. Az országos m. kir. statisztikai hivatal által közzétett kimutatások szerint Magyarország behozatala a *folyó év június hónapjában* 29,829 darabot és 2.753,968 métermázsát, kivitele pedig 482,107 darabot és 4.073,784 métermázsát tett. Ezek a számadatok azt bizonyítják, hogy forgalmunk, különösen pedig kivitelünk ez év június havában jóval élénkebb volt, mint a mult év megfelelő hónapjában, a mikor a súly szerint kimutatott áruk behozatala 2.798,027 métermázsára rugott, tehát valamivel nagyobb volt ugyan, mint az e havi kivitel, azonban a darab szerint kimutatott árukból tavaly júniusban csak 8,674 darabot hoztunk be, a kivitel pedig csak 197,238 darabot és 3.090,123 métermázsát tett, tehát mintegy 285 ezer darabbal s csaknem 1

millió június nemes az év mint t első h darab tunk l alatt métern tatott ezer d áruké volt m dés a hat hó métern feléber 17.745 ez évi darabb haladt. A beh nyomó ezer m nek be mázsát métern tunk b faarub ásvány kukori A kivi sorába látunk igás ál volt m áruk k atkozi lönöser 416,49 zánál, az árp mint t fontos donga,

vasutal A m. május vagyis évhez 48 frtt letén l frtot k hez vis nagyob ban az porodás ményez végeig államv métere nyitva frttal t tező va kilom. idősza kilom.

Nagy-U Györbe teljes k szeszkü utak ig 48 kros

A jelzalog-tására (E egy igen Aratás mivélő o és kisbir szonyoko sok arat egyszerű és honp

millió métermázsával kisebb volt, mint 1896. júniusban. Az ez évi forgalom egyébiránt nemcsak június hónapban, hanem általában az év egész első felében jóval nagyobb volt, mint tavaly a megfelelő időszakban. Az év első hat hónapjában ugyanis az idén 143,571 darab és 17.149,396 métermázsára árult hoztunk be, míg tavaly a megfelelő időszak alatt csak 107,233 darabot és 15.413,229 métermázsát, vagyis a darab szerint kimutatott árak behozatala az idén mintegy 36 ezer darabbal, a súly szerint kimutatott áraké pedig 1.736,167 métermázsával nagyobb volt mint tavaly. Még nagyobb az emelkedés a kivitelnél: az idén ugyanis az év első hat hónapjában 1.720.145 darab és 22.066,160 métermázsára árult vittünk ki, az 1895. év első felében pedig csak 1.183,075 darabot és 17.745,836 métermázsát, amiből kitűnik, hogy ez évi kivitelünk mennyisége kerek 533 ezer darabbal és 4 millió 320 ezer métermázsával haladta meg a múlt évi kivitel mennyiségét. A behozatalnál kimutatott emelkedés túlnyomó nagy része — mintegy 1 millió 180 ezer métermázsára — a kőszénre esik, melynek behozatala az idén 5.894,910 métermázsát tett, szemben az 1895. évi 4.712,297 métermázsával; jelentékenyen többet hoztunk be továbbá pirszénből, fűrészelt puha faáruból, puha szálfából, buzából, borból, ásványolajból stb., viszont csökkent az árpa, kukorica, rizs, nyers vas stb. behozatala. A kivitelnél a darab szerint kimutatott árak sorában csupán az eleven szárnyasoknál látunk nagy emelkedést, míg a vágó- és igás állatok kivitele az idén általában kisebb volt mint tavaly. A súly szerint kimutatott árak közül igen jelentékeny növekedés mutatkozik a gabonaneműeknél általában különösen pedig a kukoriczánál (1895-ben 416,494 mm., 1896-ban 1.596.998 mm.), buzánál, rozsnál, zabnál és lisztnél, ellenben az árpa és zabkivitel az idén kisebb volt mint tavaly. Emelkedett továbbá — csak a fontosabb árakat említve — a tojás, szálfa, donga, fűrészelt faárk, korpa stb. kivitele.

A magyar korona területén létező vasutak bevételei 1896. évi május havában. A m. kir. államvasutak bevétele a f. év május havában 7.220,100 forintot tett ki, vagyis kilométerenkint 956 frtot. A múlt évhez viszonyítva a bevétel kilométerenkint 48 frttal nagyobb. A magyar korona területén létező vasutak bevétele kitétt 9.416,449 frtot kilométerenkint 667 frtot. A múlt évhez viszonyítva a bevétel 398,098 forinttal nagyobb, a kilométerenkinti bevétel azonban az újonnan megnyitott vasutvonalak szaporodása folytán 11 frt kevesebbet eredményez. Az 1896. évi január 1-től május végéig volt a bevétel tisztán a m. kir. államvasutaknál 33 millió 468,016 frt, kilométerenkint 4,431 frt, a múlt évhez viszonyítva 3.152,193 frttal, kilométerenkint 416 frttal több. A magyar korona területén létező vasutak bevétele kitétt 43.315,044 frtot, kilom. 3,074 frtot, vagyis a múlt év hasonló időszakához viszonyítva 3.981,381 forinttal, kilom. 118 frttal többet.

Nyersszeszüldemények díjkedvezménye. Nagy-Ugróczról Budapest, Ó-Buda, továbbá Győrbe valamely szeszfinomító gyár ezimére teljes kocsiakományokban szállítandó nyersszeszüldemények után a m. kir. államvasutak igazgatósága 100 kg.-kint 33, 38, illetve 48 kros díjtételt engedélyezett rovatolás után.

A „Pénz és Föld“ című szaklap Magyarország jelzálog- és földbirtokforgalmának okszerű előmozdítására (Budapest) augusztus elején megjelent száma egy igen érdekes és figyelemre méltó cikket közöl „Aratás végén“ cím alatt, amelynek tartalma a földmivelő osztály sanyaru helyzetét tárgyalja s a közép- és kisbirtokosok pusztulásának okát az általános viszonyokon kívül főleg abban találja, hogy a birtokosok aratás végén kénytelenek az összes termésüket egyszerre és minden áron értékesíteni, hogy elváltat és honpolgári kötelezettségüknek megfelelőhessenek.

De a cikk nem elégszik meg a baj konstatálásával, hanem annak orvoslására megfelelő gyógyszert ajánl, t. i. hosszú lejáratú és előnyös feltételi törlesztéses jelzálog-kölcsönök igénybe vételét. Ez az egyetlen módja a kölcsönök, mely a földmivelés sajátos természetének leginkább megfelel, mely a földbirtokra nem megterhelés, hanem beruházás jellegével bír. Ilyen törlesztéses kölcsönöket gyorsan és lelkiismeretesen eszközösi ki az „Ingatlan- és Jelzálog-Forgalmi Intézet“ (Budapest, VI. ker. Váci-körút 39. sz.) mely az érdeklődőknek minden idevágó kérdésére a legnagyobb készséggel díjtalanul ad minden felvilágosítást.

KERESKEDELEM, TŐZSDE.

Budapesti gabonátözsde.

(Guttman és Wahl budapesti terménybizományi cég jelentése.)

Budapest, 1896. augusztus 4-én.

Készbuza ma jól volt kintálva, a malmok kevés vételkedvet mutattak és csakis árengedménnyel voltak hajlandók venni. Lanyha iránynál kb. 15.000 mm. kelt el 5 krral alacsonyabb árak mellett.

Buzában következő eladások történtek:

Ó-áru.	
Tiszavidéki:	1600 mm. 81 kg. à 6.86 ³ / ₄ frt 3 óra
	1700 " 81 " " 6.82 ¹ / ₂ " "
	1700 " 80 " " 6.82 ¹ / ₂ " "
	1800 " 80 " " 6.82 ¹ / ₂ " "
	1000 " 79 " " 6.82 ¹ / ₂ " "
Pestvidéki:	100 " 80 " " 6.75 " "
	100 " 78 " " 6.55 " "
	100 " 76 " " 6.50 " "
Bácskai:	2200 " 76 " " 6.65 " "
Raktáráru:	1500 " 80 " " 6.80 " "
Szokvány:	1000 " 75 " " 6.40 " "
	1400 " 75 " " 6.52 ¹ / ₂ " "
	1600 " 75 " " 6.35 " "

Uj-áru.	
Tiszavidéki:	100 " 81 " " 6.60 " "
	150 " 81 " " 6.62 ¹ / ₂ " "
	200 " 81 " " 6.55 " "
	100 " 81 " " 6.55 " "
	100 " 80 " " 6.50 " "
	300 " 80 " " 6.55 " "
	150 " 80 " " 6.60 " "
	300 " 80 " " 6.55 " "
	350 " 80 " " 6.55 " "
	200 " 80 " " 6.60 " "
	100 " 80 " " 6.60 " "
	400 " 80 " " 6.57 ¹ / ₂ " "
	600 " 80 " " 6.57 ¹ / ₂ " "
	200 " 80 " " 6.55 " "
	200 " 80 " " 6.40 " "
Pestvidéki:	100 " 79 " " 6.45 " "
	300 " 80 " " 6.55 " "
	200 " 79 " " 6.50 " "
	100 " 79 " " 6.40 " "
	150 " 78 " " 6.30 " "
Felső-Tiszai:	100 " 80 " " 6.45 " "
	100 " 79 " " 6.40 " "
Bácskai:	300 " 78 " " 6.42 ¹ / ₂ " "

Többi cikkek csekély forgalom mellett bányadtak, árak csak nehezen tartják magukat.

Határidők lanyhák maradtak.

Következő kötések történtek:

	Kötetett.	Déli zárlat.
Őszi buza	6.21-6.19	frt 6.19-20 frt.
Tavaszi buza	6.63-6.60	" 6.60-61 "
Őszi rozs	5.10-5.12	" 5.11-12 "
Őszi zab	5.01-4.99	" 5.01 "
Augusztusi tengeri	3.38-3.32	" 3.32-33 "
Szeptemberi	3.43-3.36	" 3.36-37 "
Uj tengeri 1897-re	3.59-3.53	" 3.53-54 "
Repceaug-szept-re	10.60	" 10.60-65 "
Julius tengeri		" " "
Tavaszi rozs		" " "
Tavaszi zab		" " "

Szeszület.

Szesz. (Goldfinger Gábor szeszgyári főtisztviselő tudósítása.)

Nagyon élénk kínálat és gyér kereslet folytán a szeszüzletben a hét elején a lanyha irányzat fenn-tartotta magát és a szeszárak 13 krral olcsóbban jegyeznek.

Mezőgazdasági szeszgyárak által kontingens nyersszesz e hétnek elején igen kínálatok folytán üzletellen volt. Kontingens nyersszesz jegyzése 14.50-14.75 frt.

Galicziából kontingens nyersszeszt ottani állomásokhoz szállítva 14.50 frton ajánlottak, de fizet nem létesült.

Morvaországból exkontingens finomított szeszt valamivel drágábban, 10.75 frton ajánlottak ottani állomásokhoz tartályokban szállítva.

A kontingens nyersszesz ára Budapesten 15-15.25 frt.

Bécsi jegyzés 15.70-15.90 frt kontingens nyersszeszért.

Prágai jegyzés 50.90-51.— adózott burgonya-szeszért.

Brünni jegyzés 10.75-11.— frt exkontingens szeszért.

A kivitel a hét elején 200 q finomított szeszt vásárolt.

Vidéki szeszgyárak változatlanul jegyeznek. Arad, D-Tuzla 13 krral olcsóbban.

Budapesti zárlatárak e héten: Finomított szesz 51.50-51.75 frt, élesztőszesz 52.—52.1/3 frt, nyersszesz adózva 50.75-51.— frt, nyersszesz adózatlan 12.50-12.63 frt, denaturált szesz 17.—17.50 frt. Kontingens nyersszesz —————.

Az árak 10,000 literfokként hordó nélkül budapesti vasútállomáshoz szállítva készpénzfizetés mellett értendők.

Élelmiszerek a budapesti hetivásáron. 1896. év augusztus 4-én. A székesfővárosi vezérigazgató, jelentése.

Halvásár a háltéren. A fővámteri, Ferencz József-rakparti és háltéri piacra 9 helybeli halász és halkereskedő által 60 q és vidéki kocson 4 q, összesen 64 q kevert hal hozatott. A vásár lanyha. Az árak métermázsánként —frttal emelkedtek.

Viszontelárusítók fizették a hal q-át nagy élő 80-100, nem élő 40-60, közép nagy élő 40-60, nem élő 24-40, apró élő 18-24, nem élő 12-15 frting.

Baromfi. Hozatott a fővámterre vaspályán kb. 6400 db, hajón kb. 1200 db, — kocson kb. 900 db, helybeli árusoktól kb. 2800 darab, összesen kb. 11300 db. A vásár élénk volt. Nagyban árak páronként: tyuk 120-120, csirke —, (idei kiv. —), kappan hizott —, kappan sovány —. Réce hizott —, (idei —) lud öreg h — lud (liba) új hiz. 480-600, új lud sovány 240-280, öreg — pulyka hizott idei —, sovány 280-300, gyöngytyuk 130-130, galamb pecsenyének — krig.

Az István-téri élelmi piacra élő baromfi helybeli és vidéki árusok által kb. 600 pár hozatott fel, árak a következők: páronként tyuk 140-150, csirke idei 70-120, kappan hizott —, sovány —, jércze hizott 180-200, sovány 130-150, hizott lud 100-400, sovány 300-400, pulyka hizott —, sovány 250-300 krig. A forgalom élénk.

Tisztított baromfi, helybeli és vidéki árusok által kb. 2500 db: forgalom élénk. Árak: Jércze 80-100, csirke 35-60, kappan hizott —, réce hizott 90-100, réce félkővér 70-80, lud (liba) hizott 250-300, lud liba félkővér 200-220, pulyka hizott 250-300, pulyka félkővér —, Galamb —, ludmáj hizott 20-100 krig.

Az újdársártéri piacra felhozott a szokott községekben vasp. kb. 850 db, kocson 300 db, gyalog-árusok 150 db, helybeli árusok 900 db, összesen 2290 db baromfi. A forgalom élénk. Az árak páronként következők: tyuk 110-140, csirke 60-120, idei —, hizott kappan —, sovány —, hizott réce 200-300, sovány réce 110-140, hizott lud (liba) 380-580, sovány lud 330-350, hizott pulyka —, sovány pulyka —, gyöngytyuk —, galamb pecsenyének — krig.

Tojás. Hozatott a fővámterre vasp. kb. 20,000 db, hajón kb. 6000 darab, kocson kb. 11,000 db, helybeli árusoktól 31,000 db, összesen kb. 68,000 db. A vásár élénk. Nagyban árak: 1 láda friss (1440 db) 2300-2400 kr., 100 db 180-200 kr., tojás meszes 1 láda (1440 db) — k., 210 db — kr., 1 db — krig.

Az újdársártéri piacra felhozott a szokott községekben vasp. kb. 7000 drb, kocson — drt, gyalogárusok 1000 drb, helyb. árusok 2400 darab, összesen 3200 darab friss tojás. A forgalom élénk. A következő árak jegyeztettek: friss tojás 1 drb 2---2, 100 darab 150-180 40 krért 21-26 drb, 1 láda 1440 drb 2050-2400, meszes tojás 1 db — 100 —, 40 krért — db, 1 láda 1440 drb — krig.

Zöldség. Hozatott a Ferencz József-rakpartra vasp. 600 q, hajón 100 q, kocson 1860 q, helyb. árusok kb. 1100 q, össz. kb. 3660 q vegyes zöldség. A vásár é. Nagy. árak sárgarépa 100 k. 30-350, 1 q —, petrezselyem 100 cs. 40-400, 1 q —, zeller 100 db 50-120, karalábé 100 db 60-160, vöröshagyma 100 db 20-300, 1 q 400-500, fokhagyma 100 f. 200-1000, 1 q —, fehérrépa 100 darab — fejeskáposzta 1 q — krajczárig, vörösrépa 100 darab 50-120 krajczárig, fejeskáposzta 100 darab 150-500, kelkáposzta 100 db 60-160, vöröskáposzta 100 db 400-800, fejes saláta 100 db 70-200, kötött-saláta 100 db —, burg. belföldi 1 q 160-250 külföldi —, fekete retek 100 db 40-180 hónapos retek 100 csomó —, Ugorka s. való 100 db 15-30, ugorka savanyu 100 db 50-100,

zöldpaprika 100 db 10-30, tök 100 db 200-300, paradicsom 1 kg. 70-300, zöldborsó 1 l. 4-10, zöldborsó 1 kg. — — zöldborsó fejtett 1 l. 15-25 krig Zöldtengeri 100 cső 50-100 krig.

Felhozott az újvásártéri piacra a szokott községekben k. 1200 q, gyalog és helyb. árusok által 270 q, vasp. — q, összesen mintegy 1470 q vegyes zöldség. A forgalom élénk. Árak a következők: Burgonya 1 zsák 50-130, uj 1 q — —, fejeskáposzta 100 db 200-400, vöröskáposzta 100 db — —, kelkáposzta 100 db 140-160, paradicsom 100 db 50-260, 1 puttony — —, fejes saláta 100 db 120-160, kötött saláta 100 db — —, ugorka savanyítani való 100 db 15-35, ugorka savanyu 100 db 50-60, zöld paprika 100 db 10-25, zöldborsó hüvelyes 1 kg. — —, 1 zsák 25-110, zöldborsó héjas 1 kg. — —, zöldborsó fejtett 1 liter 16-20 krajczárig.

A Hunyady-terti piacra felhozott kocsin 800 q, gyalogárusoktól kb. — q, helybeli árusoktól kb. 200 q, össz. 1000 q; élénk forgalom mellett a következők árak jegyeztettek: burgonya 1 zsák 80-100, 1 q 180-220 fejes káposzta 100 db 250-600, vörös káposzta 100 db — —, kelkáposzta 100 db 80-140 paradicsom 100 db 60-180, 1 puttony — —, fejes saláta 100 db 100-140, kötött saláta 100 db 30-40, ugorka sav. való 100 db 20-30, savanyított 100 db 60-80, zöld paprika 100 db 15-50, zöldborsó hüvelyes 1 kg. — —, zöldborsó hüvelyes 1 zsák 40-60, zöldborsó héjas 1 kg. — —, zöldborsó fejtett 1 liter 24-32 krig.

Gyümölcs. Hozott a Ferencz-József-rakparti piacra vaspályán kb. 500 q, hajón kb. 150 q, kocsin 100 q, helybeli árusok által kb. 300 q, összesen kb. 1050 q vegyes gyümölcs. A vásár élénk volt. Nagybani árak: Fajalma 1 q 1400-2000, köz. alma 1 q 700-1200, fajkörte 1 q 2000-2500, közönséges körte 1 q 1000-1600, köz. dió 1 q — —, szilva magvaváló 1 q — —, szilva vörös 1 q 800-1600, szilva aszalt 1 q — —, cseresznye faj 1 q — —, cseresznye köz. 1 q — —, meggy faj 1 q — —, meggy köz. 1 q — —, mogyoró 1 q — —, gesztenye belföldi 1 q — —, gesztenye olasz 1 q — —, citrom 1 láda 300 450, füge 1 kg. 24-26, barack kajszin 100 db 150-300 ősi barack 100 db 120-350, szőlő közönséges 1 q — —, szőlő csemege 1 kg. 45-55 krig, dinnye görög nagy 100 db 30-50, dinnye görög kicsiny 100 db 18-24, sárga faj 100 db 35-60, dinnye sárga közönséges 100 db 10-20 frt.

Az újvásártéri piacra felhozott a szokott községekben vaspályán kb. 5 q, kocsin kb. 210 q, gyalog és helybeli árusok 30 q, összesen 245 q vegyes gyümölcs. A forgalom élénk. Árak a következők: Fajalma 100 db 250-400, 1 kg. 20-25, 1 db 3-5, közönséges alma 100 db 40-150, 1 kg. 12-16, 1 db 1/2-2, köz. alma 1 put. — —, körte, faj 100 db 180-300, körte faj 1 kg. 25-30, körte faj 1 db 2-4, szőlő csemege 1 kg. — —, szőlő köz. 1 kg. — kr, cseresznye faj 1 puttony — —, cseresznye faj 1 kg. — —, cseresznye faj 1 l. — —, cseresznye köz. put. — —, cseresznye köz. 1 kg. — —, cseresznye köz. 1 l. — —, meggy faj 1 put. — —, meggy faj 1 kg. — —, meggy faj 1 l. — —, meggy köz. 1 put. — —, meggy köz. 1 kg. — —, meggy köz. 1 liter — —, barack kajszin 1 puttony — —, barack, kajszin 100 db 100-180 dinnye görög, nagy 100 db 1800-2500, dinnye görög nagy 1 db 30-40, dinnye görög kicsiny 100 db 1200-1600, dinnye görög kicsiny 1 db 10-20, dinnye sárga faj 100 db 22-25, dinnye sárga faj 1 db 25-40, dtnyne sárga köz. 100 db 80-1000, dinnye sárga köz 1 db 10-15, szőlő csemege 1 kg. — —, szőlő közönséges 1 kg. 60-70 krajczárig.

A Hunyady-terti piacra felhozott a szokott községekben vaspályán 20 q, kocsin 40 q, helybeli és gyalogárusoktól kb. 20 q, összesen kb. 85 q vegyes gyümölcs, közép forgalom mellett árak a következők: fajalma 100 db — —, 1 kg. 20-25, 1 db 3-5, köz. alma 100 db — —, 1 kg. 10-14, 1 db — —, kr, körte faj 100 db — —, körte faj 1 kg. 28-50, körte faj 2-4, cseresznye, faj 1 kg. — —, cseresznye faj, 1 l. — —, cseresznye, köz. 1 put. — —, cseresznye 1 kg. — —, cseresznye köz. 1 l. — —, meggy köz. 1 kg. — —, meggy, faj 1 l. — —, kg. Barack, kajszin 100 db 150-180 befőzni való, barack, ősi 100 db 800-2400, dinnye, görög, kicsiny 1 db 12-20 dinnye, sárga faj 1 db 40-70 dinnye sárga köz. 1 db 10-20 kr.

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület Mester-utca, 1896. auguszt. 31. A székesfőv. vásárgazgatóság jelentése a „Köztelek” részére). Felhozott a szokott községekben 142 szekér réti széna, 93 szekér muhar, 52 szekér zsupszalma, 6 szekér alomszalma, — szekér takarmányszalma, — szekér tengeriszár 14 szekér egyéb takarmány (lóhere, luczerna, zabosbüköny, köles stb.), 1000 zsák szecska. A forgalom közép. Árak q-ként a következők: réti széna 220-275, muhar új 230-260, zsupszalma 170-200, alomszalma 125-160, egyéb takarmány — —, lóhere — —, takarmányszalma — —, tengeriszár luczerna — — sarju — —, szalmaszecska 200-220, új széna — —, zabosbüköny 225-260. Összes kocsiszám 317 súly 253,600 kg.

Állatvásárok.

Budapesti szurómarhavásár. Aug. hó 4-én. A székes fővárosi közigazgatóság és marhavásári igazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.

Felhajtatott: 366 drb belföldi, — drb galicizai, — drb tiroli, 13 drb növendék élő borju, — drb élő bárány; — drb belföldi, — db galicizai, — drb tiroli, — drb bécsi, — drb növendék borju, — drb öltött bárány, 312 db élő kecske.

A borjuvásár élénk lefolyású volt. Arak a következők. Élő borjuk: belföldi 11-25 frtig, kivételesen — frtig dbonkint, 32-40 frtig, kivételesen 42 frtig sulyra, növendék borju 13-27 frtig, kivételesen — frtig drbonkint, — frtig sulyra. Öltött borju: belföldi — —, tiroli — — frtig, galicizai — — frtig, növendék borju — — frtig dbonkint, bárány — — frtig, bécsi — — frtig sulyra. Élő bárány — — — forintig páronkint. Élő kecske 12-1375 frtig páronkint, kivételesen — frtig.

Bécsi vágómarhavásár. 1896. aug. 3. A bécsi marha- és huspénztár jelentése.

Összes felhajtás 4655 db. Ebből magyar 2775 db, galicizai 669 db, bukovinai 462, németországi 749 db, hizott 3052 db, legelő 426 db., fiatal 1177 db., ökor 3393 db, bika 618 db, tehén 509 db, bivaly 139 db. A szombati vásárra 504 darabot hajtottak fel. A felhajtás a mult hetitől alig különbözött, ugyanez mondható az irányzatról és az áringadozásról is. Kezdetben úgy látszott, hogy a hangulat iránya kedvezőbb lesz, de ez csak látszólagos volt és a vásár lanyha forgalom mellett nehézkés lefolyású volt. A vásár záratakor a kereslet valamivel jobbnak mutatkozott, a nélkül azonban, hogy ezzel kapcsolatban az árak emelkedtek volna. Valószínűleg a felhajtás mind eladatik.

Árak: prima magyar 30-33 1/2 (34) frt, szekunda 28-29 frt, tertia 24-27 frt. Galicizai prima 31-34 (-35) frt, szekunda 28-30 frt, tertia 24-27 frt. Német prima 34-36 1/2 (37-), szekunda 30-33, tertia 26-29 frt. Legelőmarha: szerb és magyar 19-26 é. s., rossz minőségű — — frt é. s. Bika 22-32 frt é. s., tehén 19-31 frt é. s., bivaly 15-21 frt é. s. (Kizárólagosan élő-sulyra, minden % levonás nélkül történnek. Az értékesítésben kitüntetett árak úgy értelmezendők, hogy egy és ugyanazon eladó, a jobb minőségű állatok kg.-jáért p. o. 40 krért, a kiverésért pedig 35 krt kap.)

Egyes eladások:

Magyar hizó ökrök.

Eladók:	Ar	Ar
Blau testvérek, Temesvár	33	—
Hacker Móricz, Sopron	31	30
Hacker Miksa, Sopron	30	28
Neumann testvérek, Arad	33 1/2	29 1/2
Schwartz M. Mátészalka	34	—

Német hizó ökrök.

Eladók:	Ar	Ar
Blau testvérek, Temesvár	36 1/2	34 1/2
Frisch F., Versecz	35 1/2	34
Neumann testvérek, Arad	37	—

Az alsó-ausztriai helytartóság elrendelte, hogy f. é. április hó 25-től az eddig minden hét hétfőjén megtartott vesztégvásár ezenul szombaton tartassék meg. A vesztégvásárra felhajtandó állatok a vásárt megelőző pnteken kell, hogy rendeltetésük helyére megérkezzenek. Az eddig elzárolt megyék közül április hó 1-től kezdve további rendelkezésig csakis a következő vármegyék vannak száj- és körömfájás miatt zár alá helyezve és csakis ezen vármegyékből nem hajthatók fel állatok a vásárra és pedig: Bács-Bodrog, Baranya, Fejér, Heves, Nógrád, Pest-Pilis-Solt-Kis-Kun, Pozsony, Somogy, Sopron, Tolna, Vas, Veszprém, Zala vármegyékből és Debreczen, H.-M.-Vásárhely, Szabadka és Zombor sz. kir. városokból. Az itt elő nem sorolt vármegyékből az ismeretes feltételek mellett állatok szabadon szállíthatók a vesztégvásárra. A cs. k. belügyminiszter f. é. június hó 24-én kelt, a száj- és körömfájás kiharcolását meggátoló rendelete folytán a Párisba átmeneti forgalomra szánt juhok, további rendelkezésig csak közvetlen forgalom útján via Penzingi etető és itató állomáson át szállíthatók.

Bécsi sertésvásár. 1896. július 28-án. Be lett jelentve: 7491 drb. Felhajtás: 2690 drb fiatal sertés, 4509 drb kövér sertés, — drb rideg sertés. Összesen: 7199 drb.

Az üzlet a kisebb felhajtás folytán élénkebb volt.

Árak kilónként élősulyban fogyasztási adó nélkül: prima 38 1/2-40 — (-) kr., közepes 37 — 38, könnyű 34-36 — kr., fiatal sertés 34-43 kr.

Bécsi szurómarhavásár. 1896. július 30-án. Felhozott: 2578 borju, 1200 élő sertés, 617 kizsigerelt sertés, 150 kizsigerelt juh, 70 bárány.

Daczára a tetemesen kisebb felhajtásnak, a borjuvásár minden árvaltozás nélkül lanyha maradt. Különléte sertéseknél ár szintén változatlan, vásár lanyha lefolyású. Többi árukban az üzlet jelentéktelen volt.

Árak kilogrammonként: kizsigerelt borju — — kr., prima — — kr., primissima — — kr., élő borju 25-34 kr., prima 36-42 kr., primissima 44-50 (-) kr., fiatal sertés 34-43 kr., kizsigerelt sertés nehéz 42-48 kr., süldő 44-50 kr., kizsigerelt juh 26-38 kr., bárány páronkint 4-10 frtig.

Bécsi juhvásár. 1896. július 30-án. Felhajtás. 1492 drb juh.

A mai vásár igen élénk volt, a kis felhajtás emelkedő árak mellett gyorsan eladott.

Árak: export juh páronként 20-24 —, raczka — —, selejtes juh 12-18.

Párisi juhvásár. 1896. aug. hó 3-án. Felhajtás 16304 drb juh.

Irányzat rossz.

Szerkesztői üzenetek.

K. E. Martfű. Ha a kérdéses küldemény *teherárúként* lett feladva az üzletszabályzat 63. §-a értelmében július 14-én délelőtt 12 órakor kellett volna az árának megérkeznie s így minthogy az üzletszab. 37. §-a szerint a késedelem 12 órát nem tesz ki, kártérítés a vasut részéről nem nyújtatik. Ha szóban levő áru *gyorsárúként* lett feladva, annak 13-án reggel 6 órákor kellett volna Martfűn megérkeznie s így a határidő 2 nappal lett túlhaladva. Ezen késedelemért a vasut nem 10 frtot, hanem a fizetett fuvardíj 4/10 részét fizeti, vagyis 1 frt 21 krt. A jelen esetben azonban az üzletszab. 90. §-a értelmében kártérítés nem igényelhető, mivel a keresett küldemény kiváltásától számított 14 napon belül a vasut igazgatóságához be nem adatott.

Az Orsz. magyar gazd. egyesület tulajdona.

Lapfelügyelő-bizottság: Gróf Desseffy Aurél, Bernát István, dr. Darányi Gyula, Forster Géza, Gálgóczy Károly, dr. Hagara Viktor. — Főszerkesztő és kiadásáért felelős: Forster Géza az O. M. G. E. igazgatója. — Felelős szerkesztő: Szilassy Zoltán az O. M. G. E. szerkesztő-titkára. — Társszerkesztő: Jeszenszky Pál.

Gőzcséplők

Szigoruan a magyar gazdasági viszonyokhoz alkalmazott gyártmányok.

Az összes gazdasági gépeket tartalmazó árjegyzékkel, szakbavágó felvilágosítással és tanács-csal, árak és feltételek közlésével szivesen és díjmentesen szolgál

ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR

részvény-társulat.

Gyártelep: Budapest, külső váczit 7.

Cimre ügyelni tessék!

63
0
AN
PÉ
ke
sár
súr
me
ren
zet
má
biz
is
nag
tal
8.
F
V
ka
ES
Á
Mi
8573
szüksé
iránt n
jeszten
különle
szakos
(Utánn
477
12.
bev
Bud
d.
4-ik
feh
(Utánn

Országos Magyar Kölesönös Biztosító Szövetkezet.

BUDAPESTEN, VIII., József-körut 8.

Alakult 1894. évben.

Elnök: TELEKI Géza gróf. Alelnök: CSÁVOSSY Béla.

Igazgatósági tagok:

ANDRÁSSY GÉZA gróf. BUJANOVICS SÁNDOR, DESSEWFFY ARISTID, KOMJÁTHY RÉLA, PÉCHY TAMÁS, PÜSPÖKY EMIL, RUBINEK GYULA, SZENTKIRÁLYI FALMÁN, SZILASSY ZOLTÁN, SZÓNYI ZSIGMOND, SZTÁRAY ISTVÁN gróf, TELEKI SÁNDOR.

Vezérigazgató: SZÓNYI Zsigmond.

Az Országos Magyar Kölesönös Biztosító Szövetkezet a gazdaközönség általános elismerése szerint híven megfelel hivatásának; folyton fejleszti a reformokat, melyeket a gazdaközönség évek óta sürgetett és a károknak gyors és méltányos kiegyenlítésével a felek teljes melegegedését vívta ki magának, az

épület és átalány (pauschal) biztosításnál

rendkívül mérsékelt díjaival tetemes megtakarítást tesz lehetővé; a szövetkezet pusztán csak a díjakat számítja fel a megfelelő kinestári bélyeggel; minden más illeték kizárásával.

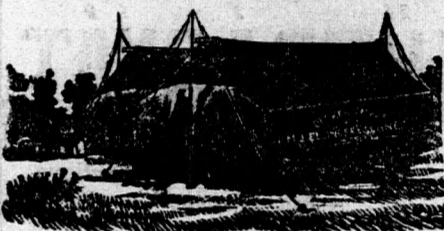
A takarmány és termények (szalmás eleség)

biztosítása szintén a legkedvezőbb feltételek mellett eszközölhető. A díjak itt is a lehető legmérsékeltetebbek.

Gazdasági egyesületi tagok — tekintet nélkül a biztosított érték nagyságára — a tiszta díjból 5% díjengedményben részesülnek.

Kiszágnak, ha huszan egyszerre, egy csoportban, de külön-külön ajánlatot terményeiket biztosítják, 10% engedményben részesülnek.

Bővebb felvilágosítással szolgál az igazgatóság Budapesten, (József-körut 8. sz.) és a vidéken létesített ügynökségek.

Cs. és kir. szab.

vizmentes szövetgyár,
legnagyobb és legrégebb az országban.

Alapított 1831.

32 kitértetés.

ELSINGER M. J. és FIAI

BUDAPEST,

BÉCS,

V., Mária Valéria-utca 10. — I., Volksgartenstrasse 1.

VIZMENTES TAKARÓK (PONYVÁK),

kazalok, gépek, kocsik és vasuti kocsikra olcsóbb és legjobb elpusztíthatatlan minőségekben, továbbá

REPCZE-PONYVÁK, MAGGYÜJTŐ-PONYVÁK, TÖMLÖK.
ESŐKÖPENYEK és ÖLTÖNYÖK kautschukból és anélkül.

TÜZL- és ITATÓ-VEDREK, SÁTRAK, LINOLEUM.

ÁRJEGYZÉK és MINTÁK INGYEN és BÉRMENYE.

„LEGGYORSABB KISZOLGÁLÁS.”

Minden város jobb üzleteiben a mi gyártmányainkat tartják, s szíveskedjen határozottan ELSINGER gyártmányt kérni. 928

85736/96. szhoz.

M. kir. államvasutak.

Pályázati hirdetés.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága a jövő 1897. évben, esetleg 3 éven át szükséges fém-, aczél- és vasnemű anyagok szállításának biztosítását óhajtván, ez iránt nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlatok legkésőbb folyó év augusztus hó 25-ének déli 12 órájáig beteszendők, a bánatpénz pedig folyó év augusztus 24-én déli 12 óráig beküldendők.

A pályázatra vonatkozó részletezett feltételek, a mennyiségek, ugyszintén a különleges szállítási feltételek a magy. kir. államvasutak anyag- és leltár-beszerzési szakosztályánál, (Budapest, Andrássy-ut 75) megtekinthetők.

Budapest, 1896. július hóban.

(Utánnomás nem díjazatik.)

A magy. kir. államvasutak igazgatósága.

4770. sz.

Értesítvény.

A budapesti cs. és kir. élelmezési raktárakba beszállítandó **12.500 métermázsza rozs és 11.500 métermázsza zab** bevásárlása végett a cs. és kir. 4-ik hadtesthadbiztosságánál Budapesten (vár) a szállítási ajánlatok 1896. augusztus hó 19-én d. e. 10 óráig átvételnek. A részletesebb feltételek a cs. és kir. 4-ik hadtest hadbiztosságánál továbbá a budapesti és székesfehérvári cs. és kir. élelmezési raktároknál betekintheők.

Budapest, 1896. július hó 20-án.

1506

(Utánnomás nem díjazatik.)

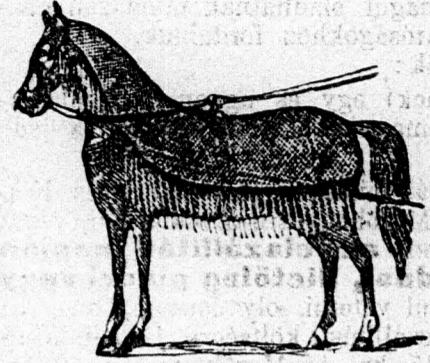
A cs. és kir. 4-ik hadtest hadbiztossága.

Kéveköto zsinórokat és a legjobb minőségű gazdasági kötelneműeket, ajánl a BLEIER és WEISZ,

kötélgyári czég Budapest.

Raktár és iroda: Károly-körut 9. szám, a gróf Hadik-Barkóczy féle házban Gyártelep: Hajtsár-ut 7307. sz.

Ajánlásra méltó tárgyak: torna-eszközök, Cocos futószőnyegek, lábtörlők, ruhaszártó kötelek,

lóhálók,

készítések stb. továbbá gazdasági cikkek u. m.: istráng, kötőfűk, rudaló gabonaszákok, vízhatlan ponyvák, itató és tüzi vedrek, kender-tömlők, hevederek, kender, kéz stb. a legjutányosabb eredeti gyári áron.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöztetnek. Képes árjegyzék kívánatra bérmentesen küldetik.

101.240/96. sz. C. IV.

Magy. kir. államvasutak.

Hirdetmény.

(Luxus-vonatok és új természetes gőzhajók közlekedése Budapest-Fiume-Venecze, illetve Ancona között.)

Fiume és Venecze között „DÁNIEL ERNŐ” nevű új, elegáns és természetes gőzhajó közlekedik, mely egy oda, mint vissza Pirano érintése nélkül 10 órai időtartam alatt, tehát az eddigi menettartamnál 4 órával rövidebben teszi meg útját.

A legnagyobb kényelemmel berendezett ezen hajó az I. helyen kívül még külön osztályllyal is bír, mely külön elegáns teremmel, sátfedézzel, kitérő ágyakat tartalmazó kabinokkal, dohányzó teremmel, villanyos világítással és gőzfűtéssel van ellátva.

A fume-anconai vonalon hasonló fényűzéssel berendezett „VILLAM” nevű gőzhajó közlekedik, mely az I. helyen kívül szintén még külön elegáns termet és kabinokat tartalmazó luxusosztályllyal van ellátva; azonkívül még egy kisebb, 4 hálóhelyllyel ellátott elegáns külön családi teremmel is bír, mely 4 hálóhely megfizetése mellett kibérelhető.

Mindkét természetes gőzhajó jól berendezett és olcsó vendéglökkel van ellátva. Ezen természetes gőzhajók közlekedésével kapcsolatban az eddigi gyors és személyvonatokon kívül f. évi június hó 15-től kezdve Budapest és Fiume között csupán első oszt. kocsikkal berendezett luxusvonatok közlekednek, melyek az utat 11 1/2 óra alatt teszik meg.

Ezen luxusvonatok menetrendje kapcsolatban a gőzhajóráttakkal a következő: Indulás Budapestről minden szombaton és kedden 7 óra 15 pkor reggel; érkezés Fiuméba 7 órakor este. Tovább utazás Fiuméből Veneczébe, valamint Anconába gőzhajón 8 órakor este; érkezés Veneczébe 6 órakor reggel és Anconába 5 1/2 órakor reggel.

Veneczeből, valamint Anconából indulás minden vasárnapon és csütörtökön 9 órakor este; érkezés Fiuméba más napon 7 órakor reggel. Tovább utazás Fiuméből hétfőn és pénteken a luxusvonattal Budapestre 8 óra 30 pkor reggel; érkezés Budapestre ugyanazon napon 8 óra 25 pkor este.

A luxusvonatok Fiumében a gőzhajók kikötőhelyéig közlekednek; hasonlóképen Anconában is úgy, hogy az utasok a kikötőhelytől közvetlenül a vonatra vagy viszont szállhatnak, megjegyezvén, hogy Ancona kikötő és Róma között mindkét irányban I./II. oszt. közvetlen kocsik közlekedik.

A menetrend akként állapított meg, hogy az Olaszországba utazók az egész utazás alatt csak egy éjjelt töltenek, még pedig a gőzhajón, hol kitérő ágyak állnak rendelkezésre.

A luxusvonatok használatiért a gőzhajó-menetdíjjal együtt fizetendő:

Luxusvonatért és luxusosztályllyért a gőzhajón, ágygyal együtt Venecze, illetve

Anconáig 23 frt.

Luxusvonatért és I. helyllyért a gőzhajón, ágygyal együtt Venecze, illetve

Anconáig 21 frt.

Csak luxusvonat, hajó nélkül 15 frt.

A tengeri utat a gőzhajón a luxuságygyal együtt 8 frt, és az I. osztályllyért ágygyal együtt 6 frt fizetendő.

A fentebbi utirányon át közvetlen menetjegyek adatnak ki, következő áron:

Budapest-Florenz I. oszt. 72-55 frcs. II. oszt. 53-20 frcs. III. oszt. 20- frcs.

„Genua” Fiume Venecze Ancona 87-90 „ „ „ 64-05 „ „ „ 36-35 „

„Milano” „ „ „ 69-05 „ „ „ 50-80 „ „ „ 28-60 „

„Turin” „ „ „ 87-70 „ „ „ 63-90 „ „ „ 36-25 „

Bpest-Nápoly Fiume „ „ „ 98-95 „ „ „ 71-65 „ „ „ 40-80 „

Bpest-Róma Anconán át „ „ „ 72-80 „ „ „ 53-40 „ „ „ 30-15 „

Ezen jegyeken kívül Bari, Battaglia, Bologna, Livorno, Padua, Pisa, Verona állomásokra is adatnak ki közvetlen menetjegyek, melyek Budapest k. p. u. állomáson, a magy. kir. államvasutak városi menetjegyirodájában (Hungária szálló és a Cock-féle utazási irodában (József-tér 5.), nemkülönb Arad, Pécs, Szabadka, Szeged, Temesvár és Zágráb állomásokon és a hasonló nevű menetjegyirodákban válthatók.

A közvetlen I. oszt. gyorsvonatu és I. oszt. körutazási jegyek az esedékes pótlileték mellett a luxusvonatokon és luxushajóosztályon is érvényesek.

Budapest, 1896. július 25.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Az igazgatóság.

Néhány 100 q

tők és jó minőségű dinnye kerestetik megvételre.

Legelőbb ajánlatok mintával

A. MARSNER, Kön. Weinberge, Böhmen

ezimre küldendők.

28442. szám.
II./2. 1896.

Hirdetmény.

A földmivelésügyi magy. kir. miniszter az állami ménesbirtokok és a gödöllői korona-uradalom igazgatóságait utasította, hogy az általuk termelt magvakból, amennyiben ezen magvak az uradalmak saját céljaira nem szükségesek, az alábbi feltételek mellett vetőmagul eladhatnak mindazon gazdáknak, kik eziránt az igazgatóságokhoz fordulnak.

A feltételek a következők:

1. Egy gazdának (vevőnek) egy és ugyanazon gabonaműből 100 q-ig, egyéb vetőmagvakból pedig 10 q-ig terjedő mennyiség adható el.

2. Az eladási árak megállapításánál Bábólnára és Kisbérre a győri, Gödöllőre és Mezőhegyesre a budapesti, végül Fogarasra a fogarasi piacon **az elszállítás napján jegyzett tényleges eladási, illetőleg piaci vagy tőzsdei árak** fognak alapul vétetni, oly formán, hogy az illető piacon jegyzett árból szállítási költségre Bábólnán és Kisbérben 20 kr., Gödöllőn 15 kr. és Mezőhegyesen 50 kr. fog levonattani.

3. Csere útján is adhatnak át az uradalmak vetőmagvakat és pedig, hogy egy bizonyos súly szerinti mennyiségért ugyanannyi vetőmag fog kiszolgáltatni.

4. Az eladásra hirdetett vetőmagvakra **előjegyzéseket** is tehetnek a gazdák az illető uradalmak igazgatóságainál és pedig őszi gabonára június 1-től szeptember 30-ig, tavaszi gabonaművekre és egyéb vetőmagvakra június 1-től december 31-ig; megjegyezvén, hogy e vetőmagvak eladása, illetőleg kiszolgáltatása egész éven át fog eszközöltetni.

Budapesten, 1896. évi július hó 23-án.

Földmivelésügyi m. kir. miniszter.

1532

3400/1896. sz.

Figyelmeztetés.

A cs. és kir. 7. hadtest intendánsága kereskedelmi szokvány szerint raktárszerű minőségű

1700 méterm. búzát, 9065 mm. rozsot vagy kétszerest és 19,315 mm. zabot vásárol be.

Ezen mennyiségek Temesvár, Arad, Nagyvárad és Szeged állomásokon 1897 évi január—májusig szállítandók be.

A bevásárlás minta és ajánlott minőségű súly szerint történik. Minden ajánlattal tehát két lepecsételt, legalább 2—2 kgos minta nyújtandó, mely szerint ajánlattevő szállítani szándékozik. Az egész mennyiségre vállalkozó ajánlattevőknek bele kell nyugodni abba, hogy ajánlatuk csak egyes szállítási részletekre, illetőleg egyes cikkekre és állomásokra is fogadtatik el.

Az 50 kros bélyeggel ellátott lepecsételt eladási ajánlatoknak

1896. évi augusztus hó 10-dik napjának délelőtti 10 óráig

a 7. hadtest intendánságánál Temesvárott kell beérkezniük.

A kötelezettségnek legalább is 10 napra kell szólnia. Különben a többi lapokban megjelent gabonabevásárlási hirdetményre és a temesvári, aradi, nagyvárad és szegedi katonalelmezési raktáraknál betekinthező és megszereshető. Temesvárott 1896. évi július 15-én keltezett szokványok füzetére utaltatik.

Temesvárott, 1896. évi július 15-én.

A cs. és kir. 7-dik hadtest intendánsága.

1510

Ó cs. és kir. apost. Felsőlegmagasabb elismerése.

Nagy arany-érem, valamennyi világiállításon.

915 Az első bécsi petroleum-finomító paraffin-, Ceresin-, stearingyertyák és zsiradékgyár Gust. Wagenmann, Wien.

Központi iroda: VI. Magdalenenstrasse 16, a Theater a. d. Wien mellett, ajánl elismert kitűnő minőségben legolcsóbb gyári árakon: ásvány-, gépkendő-olaját és zsiradékot. Orosz ásvány-kenőolaját (Bakusine, Oleonaphta) legjobb fagymentes gép-kenőolaját, olivaját, faolaját, ásvány-gépolaját mezőgazdasági gépekhez; Wagenmann-féle hengerolaját és hengerzsírt a gőzhengerek kenéséhez; szabad. kocsikenőcs. fekete, sárga, kék, uszó, olasz világos I. és II. minőségben, szolid gyártmányok legolcsóbb gyári áron, teherkocsik és hegyitargonczák stb. kenéséhez. Ásványvilágító olajok: petroleum stand. white. Gyári petroleum veszélytelen, csak 40° C-nél gyújtható: salon petroleum, császárrolaj egészen fehér és veszélytelen.

Stearingyertyák. Bécsi stearingyertya, I. minőségű, narancs vagy rózsaszínű csomagolás. Austria gyertya I. minőség, narancs- vagy rózsaszínű csomagolás, Ceresin (ásványviasz), templomi gyertyák minden vallásfelekezetnek.

Brilliant paraffin díszgyertyák, sárga pinczgyertyák.

NB. Mintákat gyártmányaimból ingyen küldök.

Magy. kir. államvasutak.
81818. C. szám.

Hirdetmény.

Magyar vasuti kötelek.
Tokod rakodó és Ebszöny kitérő bevonása a magyar vasuti kötelek díjszabás III. rész 4 füzetében.

Az esztergom-almás fűzítői h. é. vasut vonalán fekvő Tokod rakodón és Ebszöny kitérőn feladandó s a magyar vasuti kötelek III. r. 4. díjszabási füzetében felvett állomásokra szállítandó ásványszén küldemények után a vonatkozó díjszabási határozmányok betartása mellett további intézkedésig az idézett díjszabásban Anna-völgy-Sárisápra nézve megállapított díjtételek alkalmazandók.

A m. kir. államvasutak igazgatósága a részes vasutak nevében.
(Utánn. nem díjaztatik.)

Magyar kir. államvasutak.
98733/A/IV. sz.

Hirdetmény.

A m. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint a balaton-szt.-györgy-somogy-szobbi h. é. vasuton f. évi augusztus hó 2-ától kezdve a fűrdő évad tartama alatt ünnep- és vasárnapokon új fűrdő-vonatok fognak közlekedni. Az új vonatok egyike Somogy-Szobbról d. u. 12 óra 29 perczkor fog indulni és B.-Szt.-Györgyre d. u. 3 óra 41 perczkor érkezni, az ellenkező irányban pedig a második vonat B.-Szt.-Györgyről este 6 óra 50 perczkor fog indulni és Somogy-Szobbra éjjel 10 óra 9 perczkor érkezni.

Bpest, 1896. jul. 24-én.

Az igazgatóság.
(Utánn. nem díjaztatik.)

M. kir. államvasutak.
21156. úv.

Pályázati hirdetmény.

Balassa-Gyarmat állomáson következő magas építményi munkák biztosítására ezennel nyilvános versenytárgyalás hirdetik:

1. felvételi épület bővítése s átalakítása,
2. őrház a h. é. vasutak szabványa szerint (1 drb.),
3. őrházi melléképületek (1 drb.),
4. Süttökemenze (1 drb.)

A teljesítendő munkák mennyiségére vonatkozó tájékoztató adatok, valamint a munkák végrehajtását szabályozó részletes feltételek az alulirt üzemvezetőség pályafenntartás és építési osztályának helyiségében (Teréz-körut 62., I. em.) nemkülönben az ipolysági osztályméknökségnél a rendes hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Jogérvényes és kellőleg bélyegzett ajánlatok f. é. augusztus hó 7-én déli 10 óráig általános osztályunk vezetőjénél (Teréz-körut 62., I. em., 6. ajtósz.) nyújtandók be, ezen cím alatt: „Ajánlat Balassa-Gyarmat állomás bővítésére vonatkozólag.”

Bánatpénz fejében legkésőbb f. é. augusztus hó 6-án déli 12 óráig 300 frt, azaz Háromszáz forint készpénzben vagy állami letételekre alkalmas értékpapirokban a budapest-balparti úv. gyűjtőpénztáránál leteendő.

Az ajánlatok között a szabad választási jogot az üzemvezetőség fenntartja magának.

Budapest, 1896. július hó.

(Utánn. nem díjaztatik.)

Budapest balparti üzemvezetőség.

Mindennemű

ZSÁKOK-at

a legolcsóbb gyári áron szállít az

ELSŐ OSZTRÁK JUTE FONÓ ÉS SZÖVŐGYÁR

fiókgyára

1453

UJPEST.

Központi iroda:

Bécs, Mária Theresienstrasse 22.

MŰTRÁGYÁT

minden minőségben szállít bárhova
1349 versenyképesen

SCHRAM A.,

kénsav- és műtrágyagyára

Központi iroda: PRÁGA, Heinrichgasse 27.

Valódi

Dr. KRÖCZER LÁSZLÓ-féle

szabadalmazott ruggyanta ojtószalagokat Dr. Kröczer László urtól személyesen jóváhagyott minőségben és nagyságban szállít

SCHMEIDLER I. N.

cs. és kir. ruggyanta és celluloidneműek gyára

BÉCS, 1228

Főüzlet:

Fióközlet:

VII/2., Stiftgasse 19. sz. | I. ker., Graben 10 sz.

Sürgőnyezim: GUMMISCHMEIDLER.

Egy kilogramm ára frt 10.40.

Hirdetési ár 15 szóig 30 kr., ezen felül minden szó 2 kr., feltűnő betűkkel 4 kr. Czim közlésénél minden beiktatásnál 30 kr. bélyegilleték.

KIS HIRDETÉSEK.

Csak mezőgazdák és a szakirodalom terményei, továbbá állást keresők és adók hirdetésményi vétetnek fel e kedvezményes rovatban.

Csak oly level kre válaszolunk, melyekkel válasza szükséges levélbélyeget vagy levelezőlapot küldenek.

Betöltendő állás.

Gazdasági segédtsízt teljes ellátás, egyelőre 300 frt évi készpénz-javalmazással és próbaszolgálat után alapszabály szerinti nyugdíjjogosultsággal egy dunántúli uradalomban esetleg f. é. október elsejétől alkalmazást nyer. Keresztény, nőtlen folyamodók, sajátkezüleg irt, jó sikerrel végzett gazdasági tanintézet és már más helyen szerzett gazdasági gyakorlatról tanuskodó **bizonyítvány-másolatokkal**, egészségi bizonyítvánnyal és lehetőleg az illető fényképpel felszerelt ajánlatokban a magyar és német nyelvnek szövege és írásban való bírását igazolni tartoznak. — Folyamodványok **„Gazdasági segédtsízt”** alatt e lap kiadóhivatalába küldendők. 1488

Méltóságos gr. Széchenyi Béla ur Baki gazdaságában Zala-megye egy **segédtsízi állás betöltendő**. Megkivánatik felsőbb gazdasági tanintézet végzése, több évi gyakorlat. Javalmazás **500 frt készpénz, lakás és 16 méter tűzifa. A kérvények bizonyítvány másolatokkal** felszerelve **Gróf Széchenyi Béla urhoz N.-Czénkre** küldendők. 1525

Egy nagyobb gazdaság vezetésére kerestetik hosszabb gyakorlattal bíró **nős gazdatiszt**, ki intensív gazdaságokban sikeresen működött, a cukorrépa-művelés, dohánytermelés, állattenyésztés és hizlalásban tökéletesen jártas. Kimerítő ajánlatok bizonyítvány másolatokkal **„R. K.”** betű alatt e lap kiadóhivatalába intézendők. 1520

Kerestetik **nőtlen ispán**, szép irással, ki a gazdasági könyvelések, egyéb irodai munkák s a belső gazdasági teendőkben elméletileg, főleg gyakorlatilag teljesen jártas. Fizetése 420 frt; **nőtlen ispán**, jó irással, ki valamely gazdasági szakiskolát végzett, s a tejjáértékesítés körüli teendőkben elméletileg s gyakorlatilag teljesen jártas. Fizetése 300 frt. Mindkét állásra csak oly vallás külsősége nélküli, erélyes, munkabíró, szorgalmas, a megfelelő kellő szakismeretekkel bíró egyének pályázhatnak, kik e téren gyakorlatilag működtek, s elméleti képesséssel is bírnak. Mindkét állással a fenti készpénz fizetéseken kívül teljes ellátás, lakás, fűtés, világítás — mosás és ágynemű nélkül — élvezete, s eredményes működés esetére évenként érdem szerinti renumeratio van egybekötve. Kellő bizonyítvány-másolatokkal felszerelt kérvényeket, melyek vissza nem küldetnek, a kiadóhivatal továbbít. 1536

Gazdasági gyakornok, a ki gazdasági intézetet végzett, kerestetik egy nagyobb grófi uradalomba. 3 hónapig teljes ellátás mellett díjtalanul tartozik működni, azontul használhatóság esetén megegyezés szerint. Czim a kiadóhivatalban. 1545

Segédtsízt gazdaságban teljesen jártas azonnal alkalmaztatik Auspitz Ignác bér gazdaságában Szolga-egyházán (Fejérm.). 1537

Állást keresők.

Hét évi gyakorlattal bíró 28 éves róm. kath. nőtlen gazd. tanintézetet jó sikerrel végzett fiatal ember, ki jelenleg is nagyobb birtokot **önállóan kezel**, alkalmazást keres; állását **augusztus 15-től** kezdve bármikor elfoglalhatja. Megkeresések **„Erélyes”** cz. a kiadóhivatalba kéretnek. 1512

Gazdatiszt, 32 éves róm. kath., 12½ évi gyakorlattal, több éven át belterjes gazdaság teljesen önálló bizalmi állásban lévő kezelőtsíztje, dohány és cukorrépa termelés, ugy a szőlőkezelés, mint a gazdaság többi ágában valamint a könyvvitelben is jártas, kitanító bizonyítványokkal bíró, **oly kezelőtsízi állást** óhajtat lehetőséggel az alföldön vagy hasonló síkabb fekvésű birtokban ez ősz folyamán elnyerni, hol szorgalmát kifejtve, tiszta jelleme, erénye s szakképzettsége által jövőjét biztosíthatná s **hová nősiühetne is**. Szíves megkeresések a kiadóhivatalban meg tudható czim alatt kéretnek. 1524

Gazdasági főkönyvelőnek, számtartónak ajánlunk egy e téren kiváló képességgel bíró intelligens jó modoru izr. nős fiatal gazdatiszt. Magyar német levelező. A külső gazdaság minden ágát érti. Eddig előkelő uradalmakban volt alkalmazva. Czim meg tudható a kiadóhivatalban. 1529

Egy **szakképzett gépész**, ki az elektrotechnikai tanulmányokat végzte, esztergápadon dolgozik, gazdasági gépek javítását s házilag készítését meg lehetőséggel érti, egy uradalomban 12 éve óta van alkalmazásban, 36 éves, újra esetleg októberre alkalmazást keres. Czim a kiadóhivatalban. 1532

Okleveles gazdatiszt, 26 éves, nőtlen, ki több évi önálló gyakorlattal és igen jó bizonyítványokkal bíró, azonnali belépésre állomást keres. Czime a kiadóhivatalban. 1528

Fiatallal gazdatiszt, 25 éves, róm. kath., nőtlen, egészséges, hadmentes, beszél magyarul és németül, földmives iskolát végzett, praxiát nagy béruradalmakban szerzett és jelenleg is állásban van, a mezőgazdaság minden ágában és az irodai munkálatokban is teljesen jártas, szerény feltételek mellett azonnali belépésre állást keres. Szíves megkeresések **„D”** jel alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 1543

Földmives iskolát végzett jó családból származott 38 éves nős egyén, 1800 holdas birtokon mint ispán működött, 9 évi gyakorlattal, állást keres. Czim a kiadóhivatalban. 1542

Ajánlkozás. 31 éves, róm. kath. vallású fiatal nőtlen ember, ki a méneskárnál mint örömmester 7 évig, 4 év óta pedig egy nagyobb uradalomban mint lovász-mester működik; a lótenyésztés, idomítás, kocsi és háts lovak kitanításához ért, minden igényeknek képes megfelelni, lovász-mesteri vagy méneskarni esetleg egyéb e szakbavágó állásra ajánlkozok. Czim a kiadóhivatalban. 1541

Szőlőszet és borászatot végzett, — mely téren 3 évi gyakorlattal és f. évben gazdasági tanintézetet — is végzett, 30 éves, nőtlen egyén, beszél magyarul és keveset németül, **nagyobb gazdaságban** állandó alkalmazást keres. Önálló szőlőkezelésre vállalkozom. Czim a kiadóhivatalban. 1540

Gazdatiszt 33 éves, nős, gyermektelen, ki 18 évi gyakorlattal bíró, mely idő alatt 12 évet mint kezelőtsízt töltött el, a gazdaság minden ágában tökéletes jártassággal bíró, jelenleg egy 4000 holdas gazdaságnak intőztsíztje október elsejére állást keres. Szíves megkeresések **intőztsízt** jelgel alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 4951

Egy művelt, a legjobb ajánlatokkal ellátott, 39 éves, kis családú, nem felmondott állásban lévő gazdatiszt január 1-ére vagy későbbre, állandó, lehetőleg önálló állást keres. Ajánlkozó Németországnak legtermékenyebb vidékén több éven keresztül nagy birtokokon a legjobb eredménytel gazdálkodott, jártas az összes gazdasági ágazatokban, ugymint: cukorrépa, dohánytermelésben, szeszégetésben, tehenészetben és jószágtenyésztésben. Több év óta Magyarország legjobb vidékén egy 5000 holdas birtokon intőztsízt. Beszél magyarul, németül és tótul. Szíves ajánlatok **„X. P.”** alatt e lap kiadóhivatalához kéretnek. 1517

Állatok.

Eladó kosok.

A **tarnaméri uradalom juhászatából** gyönyörű példányu telivér **Rambouillet Precoce**

tenyészkosok

jutányos áron eladók. Felvilágosítással szolgál **Uradalom Tarnaméra** (v. a. Ludas, Hevesm.) 1591

Eladó Gosztonyi Tibornál Orkeal (Buccaneer-Firefly) 18 éves **angoi telivér** (volt állami) hágómén. Világos sárga, 172 cm. Ára 200 frt. Felvilágosítást nyújt **Sári Mihály** ispán, **Vác-Hartyán**. 1507

A Nagy-Mihályi uradalomban eladó 50 drb 5—6 éves tenyésztésre is alkalmas jó husban levő **mngyar faju tehén** és 500 darab 2½ éves **javított ürü**. Tudakozódás az **uradalmi igazgató-sághoz Nagy-Mihályba**, posta és áviradaállomás intézendő. 1538

Eladó Zoltán VI. angol-arabs származású, 16 markos, meggyepszíni — nagyon termékeny — **fedezmény**, — neveltetett az előszállási uradalom ménésében — 4 éven át a Csobáncai uradalmi főherlet ménésében fedezett, tenyész irány változtatás miatt jutányos áron eladó. Tudakozódásra **iradját ad Ifj. Rajky Lajos** társbérrel, **Gyula-Keszi** (Zalamegye). 1544

Vegyesek.

Tejjgazdaság tulajdonosok részvénytársaság alakítása végett tudakozás címűket **„Szakember”** czim alatt a Köztelek kiadóhivatalával. 1535

Elsőrendű bérletek, 4000 holdas szép, egyenes fekvésű, közel vasúthoz, per október 1-ére; **1800 holdas** kintőre jó minőségű, per október 1-ére; és **1500 holdas**, 10 percz a vasúthoz, per 1897. május, direct a tulajdonostól kibérlelhető. Kisebb részletekben is lehetne ezekből bérelni. Közelebbit **Osterreicher Bernátnál**, Nagykanizsán. 1475

Légy-pusztító

marha istállóban, lakásokban stb. az egyredűli biztos szer **Wiatshka általános elismert legjobb légyenyve** szelenczékben a 50 kr. és 1 forint.

WIATSHKA JÓZSEF laboratoriuma, **Mähr. Schönberg.**

Patkány-paszta

patkányoknak föltétlenül halálos (házi állatoknak ártalmatlan) szelenczékben a 50 kr. és 1 forint, szintén igen ajánlatos.

Ajánljuk mindenkinek, a ki Magyarország történetét dióhéjba szoritva birni óhajta, hogy rendelje meg a **Független Újság** kiadásában megjelent

Magyarország ezredéves története

Honfoglaló őseink története című könyvet, írta **Alpári Lajos**, mely zamatos magyarsággal tárgyalja ezredéves multunk történetét. **A könyv 3 darab szép képpel van díszítve. Ára bérmentes küldéssel 25 kr. Megrendelhető a kiadóhivatalban.**

Tarlóba:

Homokbüköny-Őszi borsó-Biborhere-Mustár-Pohánka-Csibehur-Tarlórépa-Luczerna-

mag kiváló mőségben kapható **HALDEK** megkeresésében **Budapest, Károly-kört 9.**

Birtok bérbeadási hirdetmény. Alsó-Csallóközi járásban gazdasági épületekkel s lakással felszerelt pusztai birtok, mely 550 hold szántóföld és 390 hold első osztályu rétből áll, 1896. október hó 1-ső napjára bérbe adandó; a rétből 80 hold árterben fekszik. Bérleti szándékok forduljanak **Galba Károlyhoz, Komáromban.** 1502

Magyar kir. államvasutak. 100245/96/A/IV. sz.

Hirdetmény.

A m. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint a budapest-brucki vonalon a 3. sz. gyorsvonat csak leszállás, a 4. sz. gyorsvonat pedig csak felszállás végett f. é. július hó 25-től kezdve **Tata-Tóváros** állomáson feltételeken meg fog állni. A 3. számú vonat **Tata-Tóvárosra** d. e. 11 óra 44 perczkor érkezik és a 4. sz. gyorsvonat **Tata-Tóvárosról** d. u. 3 óra 43 perczkor indul.

Bpest, 1896. jul. 25-én. **Az igazgatóság.** (Utány. nem díjaztatik.)

Kitünő termés eredmény

érhető el a morvaországi repcevel. Ajánlom 100 klgkint 13 frtjával ab vasut állomás **Fulnek**. Bér gazdaság **Fulnek, Morvaország.** 1516

Eladó Szt.-János rozs mm. 8 frt, **őszi árpa** mm. 6 frt zsák nélkül, a hatvani állomáshoz szállítva. Értesítést ad **Somogyi Sándor, tiszttartó, Hatvan.** 1479

Eladó őszi borsó vetőmag, elsőrendű, vasútra szállítva 6½ frt. Megrendelések **Pósa István** kasznárhoz **Kistur** u. p. **Ipolyság** intézendők. 1461

FISCHER J.

zsák gyári raktárában **BUDAPEST**

Nagy-korona-utca 18. sz., vízmentes ponyvák kölcsönben, valamint új és egyszer használatban volt vízmentes ponyvák jutányosan kaphatók. Repceponyvák darabonként 3 forinttól feljebb. 1118

Rákosfalván

a Sárga csikó vendég-lővel szemben

400 □ öl

telek

olcsón eladó.

Czim a kiadóhivatalban. 1496

Eladó őszi borsó

100 kilonként 6 forintért vasútra szállítva. Megrendelések **Bronts Viktor, Susa** u. p. **Rimaszecs** intézendők. Mintát kívánatra bérmentvé küldök. 1533

A magyar gazdatisztek és erdőtisztek országos egyesülete ajánlja a t. cz. földbirtokos és bérlo uraknak **allasközvetítő** szolgáltatásánál **bejelentett tagjait** elhelyezésre. Az ez ügyben való **felvilágosítások** és **közvetítések** **díjmentesek.**

Mezőgazd. és erdészeti foglalkozók nyugdíjintézete. Eszközöl biztosításokat: nyugdíjra, rokkantsági díjra és özvegyi díjra, mezőgazdasági, erdészeti és ezekkel rokon foglalkozásu egyének számára a legelőcsőbb díjtételekkel, mert nem nyereszkedésre alakult vállalat. Kivánatra alapszabály díjtáblázzal és bővebb felvilágosítással szolgál az iroda: **Budapest, IX. kerület, Lónyay-utca 7. sz. alatt.**

Törleszt. kölcsön földbirtokokra.

Legnagyobb kölcsön a valódi becsülettel alapítvánnyal 1000 év kőből 1000 évi készpénzben. Birtokos földmunkák barmikor, pénzügyi teendők nem mondat fel. **Csokly** kamattal tölke is törlesztik. **Lebonyolítás 14 nap** alatt.

Semmi előleges költségek. Minden felvilágosítás útján. **Reklámdíj** csak a telekterületi kivonat, kataszteri. **Konvertálás költségek** illetékmentes. **Czim:** **Ingatlan- és Jelzálog-Porgalmi-Intézet.** **Budapest, Váci-kört 39. sz.** **Legnagyobb ingatlan és Jelzálog-Porgalmi-Intézet** a monarchiában egyedüli, mely **hatóságok és a legtekintélyesebb földbirtokoktól** ajánlva van.

Magyar kir. államvasutak. 97302/96/A/IV. szohz.

Hirdetmény.

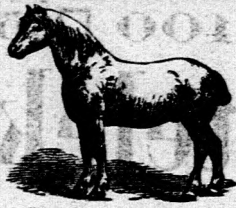
A magyar kir. államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint f. évi augusztus hó 1-étől a **versecz-kubini** vonal 5112. sz. vonatának menetrendje akként módosul, hogy **Verseczről** este 6 óra 15 perczkor fog indulni és este 10 óra 26 perczkor fog **Temes-Kubin** állomásra érkezni.

Bpest, 1896. jul. 24-én. **Az igazgatóság.** (Utány. nem díjaztatik.)

Bérszántás gőzekével.

A legújabb eredeti **Fowler-féle Compound gőzekkel** talajművelésre vállalkozik 527

WOLFF ERNŐ gőzsántási vállalkozó,
Budapest, Kelenföld, Fowler-telep.

Ló-árverés.

Néhai nagyméltóságú gróf Károlyi Alajos örökösei tótmegyeri uradalmában **20 drb kiseleztezt fölös számú gazdasági**

IGÁS LÓ

folyó évi augusztus hó 10-én

délelőtt 10 órakor nyilvános árverésen készpénzfizetés mellett fog eladatni. Az árverés a tótmegyeri vasuti állomáshoz alig egy kilométernyire fekvő csikei majorban fog tartatni.

1508

Az uradalmi tisztartóság.

Fontos minden járműtulajdonos részére!

I. Wiener Neustadti gyanta-terpentin, olajfinomító kátrány és zsírneműek gyára
FRANZ v. FURTENBACH
Wiener-Neustadtban.

Bejegyzett
VÉDJEGY.

1078

SINACID
Uj különleges tengelykenőcs
Eddig el nem ért kenőképeség.

Nem fagy meg nem csurog le s kizárja a menésközben való áthevülést, nélkülözhetetlen már használt tengelyek számára, bármely mód szerinti kenésre alkalmas. Vegyileg megvizsgálva. — Gyakorlatban kiróbat. Savmentes, vízmentes, gyantamentes

Ceakís 5 kilogramos eredeti bádogdobozokban küldetik szét.

Egy doboz ára:

Ausztria-Magyarországban díjmentesen minden postaállomásra 2 frt 50 kr.
Bosznia és Herzegovinában díjmentesen minden postaállomásra 2 frt 75 kr.
Külföldre a becsujhelyi állomástól 2 frt 25 kr.

Tenyészállat árverés.

A kolozsi m. kir. gulyatelepen a telep tisztavérű magyar erdélyi fajta-gulyájából és tiszta vérű cigája fajta juhászatából

f. év augusztus 26-án délelőtt 11 órakor

nyilvános szóbeli árverés útján

a következő számfelatti tenyészállatok fognak eladatni:

30 drb. tehén és beüzetett üsző
8 „ 2 1/2 éves üsző
10 „ 1 1/2 „ „
60 „ anyajuh
58 „ öthónapos jerke bárány.

1539

Előzetes bejelentésre az árverés napján d. e. 10 órakor a 95. számú boósi órháznál megfelelő számban kocsig fog rendelkezésre állani.

Bővebb felvilágosítással bármikor készséggel szolgál a telep intézősége, posta Kolozs, távirada állomás Kolozs-Kara.

Kolozs-Pusztá, 1896. július 30-án.

A m. kir. gulyatelep intézősége.

A budapesti

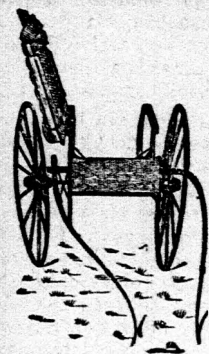
gyapju - aukciók

ez idei első sorozata július hó 8-án megindult. Árverési raktár gyanánt a m. kir. államvasutak dunaparti teherpályaudvarának egy helyisége szolgál. Az ezen raktárba czimzett és szeptember hó 30-ig eladott gyapjuk után **sem raktár-bér, sem rem raktárhoz való szállítási beraktározási és mérlegelési díj nem számítatik.** Azonfelül ezen gyapjak **szállítási díjkedvezményben** is fognak részesülni.

Bejelentéseket elfogad és felvilágosításokkal szolgál

HELLER M. és Társa

Budapest, V., Erzsébet-tér 13. sz.

Ujjonnan szabadalmazott

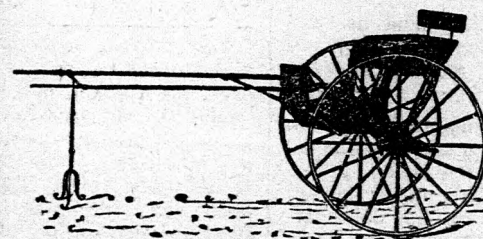
=GIGG=

egyfogatu kocsi oszágutakra.

Legjobb legolcsóbb kétülésű egyfogatu kocsi

A legrosszabb úton is lehet használni.

Ára 130 forint.

Sok fényes elismerő
1318 levél.

Prospectus kimerítő
leirással ingyen és
bérmentve.

J. WEIGL, Prerau

Raktár: Wien, I., Nibelungengasse 4.

HIRDETÉSEK

felvételnek a kiadóhivatalban
BUDAPEST,
Üllői-ut 25-dik szám.

Védjegy.

A Zalathnai kénkovand ipar r. t.

Brassói kénsav- és műtrágyagyára

ajánl: mindennemű száraz és könnyen szórható **szuperfoszfátot, répa-, szőlő- és árpátrágyát, Thomas-salaklisztet, chilisalétromot, kénsavas ammóniákat és minden egyéb műtrágyát** szavatolt beltartalommal.

Felvilágosításokkal és részletes árjegyzékkel szívesen szolgál

a gyárvezetőség Brassón, valamint

a központi iroda

BUDAPEST IV., Bécsi-utca 5. szám.

Az O
sület a fö
tásával f.
jain burgo
a f. évi á
ültető-gé
próba Bud
ron gróf V
tartatik m
külföldi g
kiemelő g
után legj
bronzérmel

A g
jelentése
Egyesület
fogad el;
hó 20-ára
A gé
kinek rend

Egye
meg a r
nélkül, h
dítani, er
szük kör
keznének.

Csak
évből le
gresszus
kitéve az
mozgalm
s mennyi
a végből,
tainak hat
mégis mi